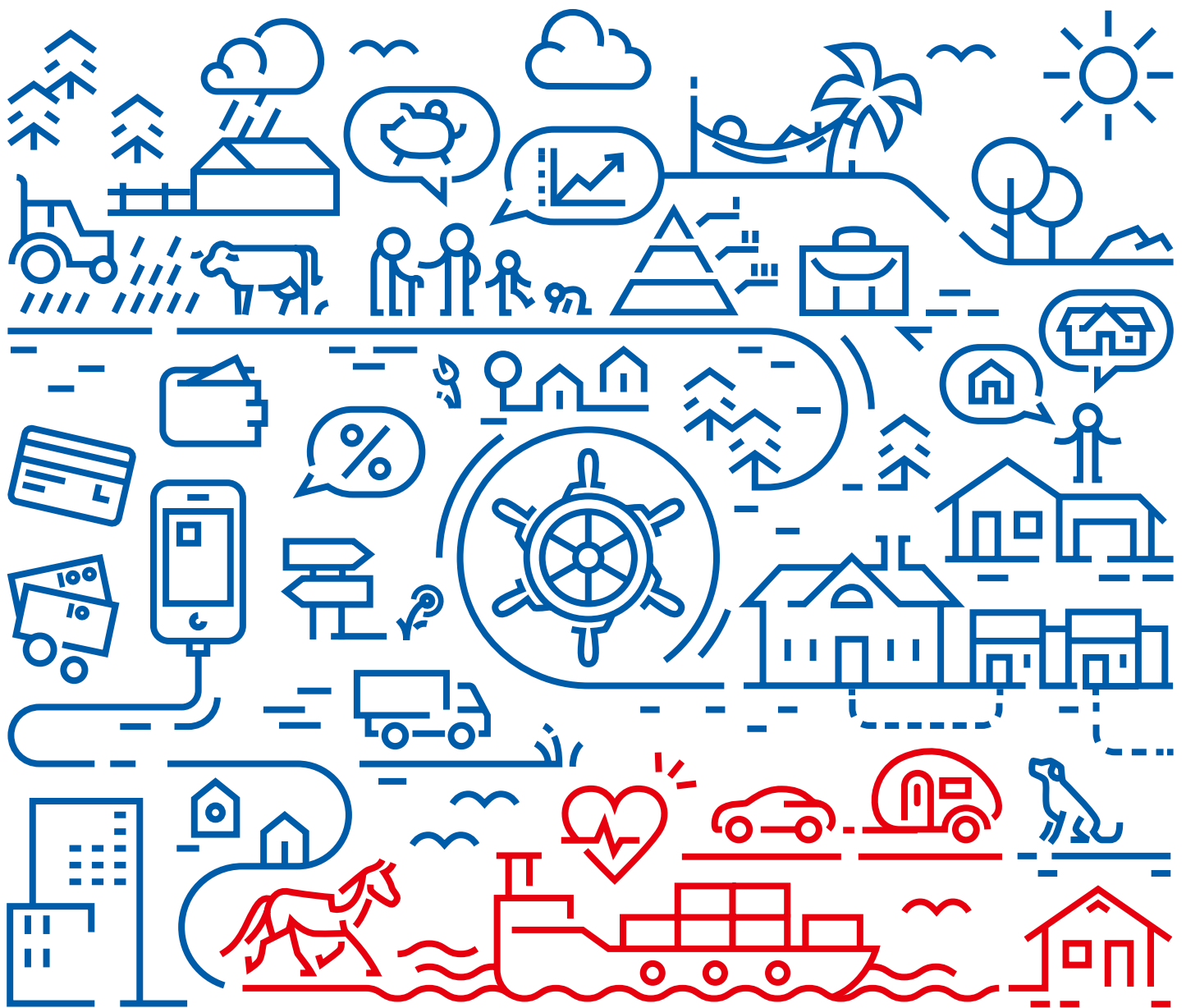

Länsförsäkringar Sak

Årsredovisning

2017

Länsförsäkringar

Om oss

Innehåll

Inledning

- 2 Vd har ordet

Verksamheten

- 4 Förvaltningsberättelse
- 8 Femårsöversikt

Finansiella rapporter

- 11 Resultaträkning
- 11 Rapport över totalresultat
- 12 Resultatanalys
- 14 Balansräkning
- 16 Rapport över förändringar i eget kapital
- 16 Kassaflödesanalys
- 18 Noter
- 46 Revisionsberättelse

Övrig information

- 48 Styrelse och revisor
- 50 Ledning
- 50 Definitioner
- 52 Adress

Länsförsäkringar Sak

Affärsenhet Sak inom Länsförsäkringar AB-koncernen består av Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB och dotterbolagen Försäkringsaktiebolaget Agria och Länsförsäkringar Grupplivförsäkrings AB. Affärsenhet Sak ansvarar för den skadeförsäkringsrörelse, inklusive djur- och grödaförsäkring, samt hälsaförsäkring som enligt uppdrag från länsförsäkringsbolagen ska bedrivas av Länsförsäkringar AB.

Affärsenhet Saks uppdrag är att komplettera bolagens erbjudande med specialprodukter för att möta kundernas behov och att starta ny affär som sedan kan föras ut till länsförsäkringsbolagen. Affärerna drivs så att länsförsäkringsbolagen kan erbjuda kunderna ett brett försäkringsassortiment för människor, djur, egendom och få ett bra återförsäkringsskydd. Länsförsäkringar Sak tecknar sjukvårds-, sjuk- och olycksfallsförsäkring inom Hälsaområdet, företag specialförsäkring och internationell återförsäkring samt hanterar länsförsäkringsgruppens samlade återförsäkringsskydd. Djurförsäk-

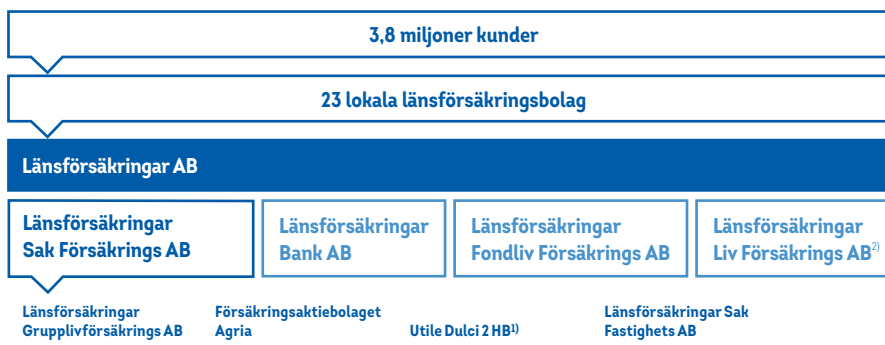
ring drivs i dotterbolaget Agria Djurförsäkring och i dotterbolaget Länsförsäkringar Gruppliv tecknas grupplivförsäkring som är en viktig del av kunderbjudandet inom det växande affärsområdet Hälsa.

Kort om Länsförsäkringar

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna; det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas pengar och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans drygt 3,8 miljoner kunder och cirka 6 400 medarbetare.

Agria Pet Insurance Ltd

- Filial Storbritannien
- Filial Norge
- Filial Finland
- Filial Danmark

¹⁾ Efter försäljning i mars 2016 äger Länsförsäkringar Sak 54,4% och Länsförsäkringar AB äger 45,6% av Utile Dulci 2 HB som är ett fastighetsägande bolag.

²⁾ Bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

Det finansiella året 2017

Viktiga händelser

- Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt blev 1 248 (580) Mkr.
- Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 637 (103) Mkr.
- Totalkostnadsprocenten uppgick till 84 (96).
- Det försäkringstekniska resultatet påverkas av positivt avvecklingsresultat och ersättning för affär som överförs till länsförsäkringsbolagen.
- I kapitalavkastningen ingår utdelning från dotterbolag på 525 Mkr.

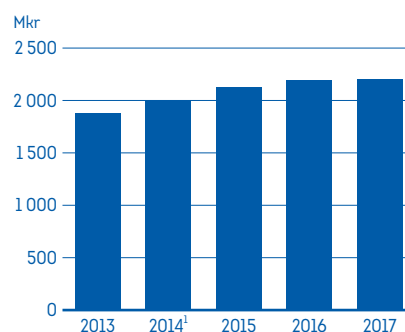
Viktiga händelser

Procent	2017	2016	2015	2014	2013
Totalkostnadsprocent	84	96	78	86	98
ROE ¹⁾	29	25	23	14	5
Total kapitalavkastning	5,6	5,7	7,7	5,6	-1,2
Kapitalkvot SII ²⁾	221	260	235		

¹⁾ Resultat före bokslutsdispositioner justerat för utdelningar från dotterbolag minus schablonskatt 22,0 procent i förhållande till genomsnittligt eget kapital inklusive 78 procent av obeskattade reserver.

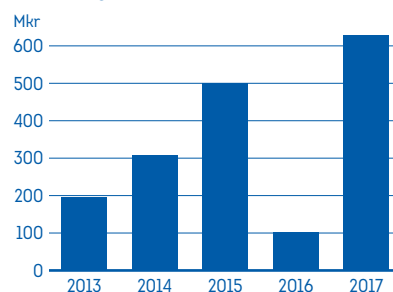
²⁾ Kapitalkvot enligt s.k. Solvens II regler (SII), gällande from 2016-01-01. Kvoten beräknas genom att kapitalbasen värderas enligt SII, sätts i relation till solvenskapitalkrav enligt SII, intern partiell modell.

Premieinkomst

¹⁾ Premieinkomst efter avgiven återförsäkring. År 2014 justerad med 500 Mkr motsvarande effekt av överlåtelse trafikförsäkringsbestånd till länsförsäkringsbolagen.

Försäkringsrörelsens tekniska resultat

Resultatet 2017 innehåller engångsintäkt om 260 Mkr och positivt avvecklingsresultat totalt 235 Mkr netto.

Ett samhälle i förändring – vår roll viktigare än någonsin

VD har ordet. Länsförsäkringar har visionen att skapa trygghet och möjligheter och erbjuder en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringar Sak utgör en bärande del då vi kompletterar och samverkar med länsförsäkringsbolagens affär och utvecklar ny affär så att kundernas behov kan mötas även i framtiden.

Många långsiktiga trender i vår omvärld påverkar oss och förändringstakten ökar allt snabbare. Såväl världsekonomi som den svenska ekonomin ser ut att utvecklas positivt men med ovanligt många osäkerheter. Flera politiska frågetecken kopplade till bland annat Brexit, USAs vägval i inhemska och utrikespolitiska frågor samt kommande riksdagsval i Sverige utgör exempel. Den nationella trygghetsundersökningen visar att otryggheten ökar och globalt är de pågående klimatförändringarna kritiska. Det som händer lokalt eller globalt inverkar på vår verksamhet.

Stabil plattform

Inom Sakverksamheten måste vi vinna kunden varje år i den årliga förnyelsen. Affärsenhet Sak ska inom ramen för LFABs målbild göra lönsamma affärer och affärer lönsamma. Länsförsäkringar Sak har en stabil plattform med fortsatt goda förutsättningar för en hållbar och lönsam tillväxt. Rörelseresultatet för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag blev 1 248 (580) Mkr, inklusive utdelning från dotterbolag och rörelseresultatet för Sakbolaget med dotterbolag uppgick till 1 028 (644) Mkr. Det är flera faktorer som bidragit. Hälsa redovisar ett mycket starkt resultat, även Agria levererar ett stabilt positivt resultat. Trots lågräntemiljön har Kapitalförvaltningen lyckats ge god avkastning på bolagets tillgångar.

Agria Djurförsäkring är marknadsledare inom djurförsäkring i Sverige och Norden och den internationella satsningen fortsätter. Idag finns Agria i Norge, Danmark, Finland och Storbritannien. Under det

första kvartalet 2018 startar även verksamhet i Frankrike. Det är fantastiskt! Agria bidrar genom sitt samhällsengagemang till ett friskare samhälle med djur och avsätter en del av premieintäkten till veterinärmedicinsk forskning. Målet är att forskningen ska ge bra förutsättningar för framgångsrikt avelsarbete samt bättre djurhälsa och

” Det stora interna engagemanget, och en både nära och bra samverkan med länsförsäkringsbolagen, kunder och samarbetspartners har varit en förutsättning för det vi åstadkommit under senare år”

djurhållning och leda till ökad kunskap om hundens, kattens och de övriga sällskapsdjurens betydelse för oss människor.

Hälsa arbetar med visionen att skapa ett friskare Sverige och är en av Sveriges ledande aktörer inom hälso- och sjukvårdsförsäkring. Under 2018 fortsätter det förebyggande arbetet kring ohälsa, bland annat genom att delta i samarbeten som ska främja psykisk hälsa hos skolbarn och unga vuxna.

Inom Återförsäkring och Special hantearas länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring. Länsförsäkringar Sak är en av Europas större köpare av återförsäkring av egendom och skog. Länsförsäkringsbolagen har en stor marknadsandel på skogsförsäkring i Sverige. För att löpande följa och bedöma risk har Länsförsäkringar Sak tillgång till en omfattande skadestatistikdatabas. Ny teknik och nya mätmetoder förbättrar detta arbete. Länsförsäkringsgruppens skydd för naturskador har under åren utvecklats.

Nöjda kunder

LFABs övergripande mål är att bidra till att länsförsäkringsbolagen blir framgångsrika och skapar det bästa värdet för kunden. Hårt arbete belönas av kunderna. Svenskt Kvalitetsindex mäter varje år Sveriges mest nöjda kunder och i många fall finns de hos Länsförsäkringar. Vi har de mest nöjda privat-

kunderna inom sak, bank och fastighetsförmedling. Vår kundägda modell kan på många sätt sägas vila på delningsekonomiska principer, det vill säga gemensamma investeringar leder till ökat värde. Vi tar ansvar, inte bara för vår affär utan också för samhället. Lokalt och ömsesidigt är framtiden.

Engagerade medarbetare på attraktiv arbetsplats

För att kunna erbjuda den bästa kundupplevelsen behöver vi ha branschens bästa och mest kompetenta medarbetare. Delaktighet och kompetens är det som skapar lönsam tillväxt. Medarbetarnas starka engagemang gör mig stolt. Det resultat vi levererar beror till stor del på det. Det är viktigt med medarbetare som trivs på sin arbetsplats och får de förutsättningar som krävs för att kunna lyckas i sina olika uppdrag, och som även delar grundläggande värderingar om hur vi ska uppträda i stort och smått. Varje år i samband med affärsplaneringen diskuterar vi våra värderingar och vad de betyder för oss. Dessutom genomförs årligen en e-utbildning i uppförandekod, säkerhet och hållbarhet. Vi är en attraktiv arbetsgivare, exempelvis har Sveriges unga yrkesverksamma ekonomer utsett oss till den bästa arbetsgivaren inom försäkring för tionde året i rad.

Ekosystem

Alla företag finns i ett ekosystem och i ett sammanhang. Försäkring utgör en viktig grund för alla samhällen och ger möjlighet till tillväxt och utveckling. Försäkringsbolagens roll är central, alltid med kundernas trygghet i fokus. Länsförsäkringar bidrar på olika sätt genom vårt kompletta erbjudande och genom att påverka och stärka våra kunder och samhället i stort. Vi kan ta ett större ansvar än många andra företag när det gäller samhälle och hållbarhet. Klimatrelaterade skador blir allt vanligare. Även i fortsättningen vill vi kunna erbjuda ett omfattande skydd men det förutsätter att klimatanpassningen tar fart.

Länsförsäkringar i FN

Länsförsäkringar Sak är det första svenska försäkringsbolag som följer FN:s principer för försäkringsbranschen, Principles for Sustainable Insurance (PSI). Tack vare det blev jag i år inbjuden att delta på årets UN Private Sector Forum på FNs högkvarter i New York. Årets tema var finanssektorns roll för att nå de 17 globala hållbarhetsmålen, även kallad Agenda 2030. Att där få representera Länsförsäkringar och våra kunder och lyfta fram länsförsäkringsgruppens arbete för en tryggare framtid var viktigt

och hedrande. Världen står inför stora utmaningar och det är helt nödvändigt att ett samarbete mellan offentliga sektorn och privata näringslivet stärks i arbetet med att nå målen.

Kundnytta

Efterfrågan på försäkringar ökar när ekonomin växer. Under året har vi slutfört en rad projekt för ökad kundnytta. Exempelvis har Agria lanserat skraddarsydda hundrasförsäkringar. Hälsa har börjat erbjuda försäkringen "Senior", en försäkring för äldre kunder som behöver ett fortsatt försäkringsskydd inom sjukvårds-, liv- och olycksfallsförsäkring efter det att de uppnått slutåldern i sin gruppförsäkring. Vi har flera erbjudanden som ger ekonomisk trygghet för kunderna i olika livssituationer. Ett är försäkringen "Bo Kvar" som ger skydd vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet. Den erbjuds nu även till kunder som har sin hemförsäkring hos Länsförsäkringar förutom kunder som tar bolån i Länsförsäkringar Bank. Den här förbättringen har varit efterfrågad och är anpassad till att kunderna kan göra allt digitalt, från intresseförfrågan till köp av försäkring.

Flera centrala och omfattande regelverk som handlar om att göra det tryggare för

kunderna har nyligen trätt i kraft, eller väntas träda i kraft under nästa år. Bland annat kommer EU-regelverket IDD, eller Försäkringsdistributionsdirektivet som det heter på svenska. Direktivet tar sikte på all distribution av försäkring och omfattar samtliga distributionskanaler. Ett annat regelverk är den nya dataskyddsförordningen vilket innebär att kunderna ska få större kontroll och påverkan över sin egen data, och vi som företag får anstränga oss ytterligare för att uppfylla och ge kundnytta. Förändringarna har kanske aldrig tidigare varit mer utmanande, men innebär också stora möjligheter.

Det stora interna engagemanget, och en både nära och bra samverkan med länsförsäkringsbolagen, kunder och samarbetspartners har varit en förutsättning för det vi åstadkommit under senare år. Vi lever i ett samhälle i förändring där vår roll som försäkringsgivare är viktigare än någonsin. Även fortsättningsvis vill vi skapa trygghet och möjligheter tillsammans.

Stockholm i mars 2018

Ann Sommer

Vd Länsförsäkringar Sak

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Koncernredovisning har inte upprättats med hänvisning till ÅRL 7 kap 2§ eftersom bolaget och dess dotterbolag omfattas av koncernredovisningen för Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020. Sifferuppgifter inom parentes avser föregående år.

Ägarförhållande

Länsförsäkringar Sak försäkringsaktiebolag (publ), nedan kallat Länsförsäkringar Sak, ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ), som ägs av 23 länsförsäkringsbolag tillsammans med 16 socken- och häradsbolag.

Organisation

Länsförsäkringar Sak är moderbolag till Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag, Länsförsäkringar Sak Fastighets AB och har ett bestämmande inflytande i det fastighetsägande handelsbolaget Utile Dulci 2 HB.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Sak bedriver verksamhet inom sakförsäkring. Merparten av sakförsäkring i länsförsäkringsgruppen tecknas i de lokala länsförsäkringsbolagen med lokala tillstånd. Länsförsäkringar Saks uppdrag är dels att bedriva affär på utvecklingsområden inom sakförsäkring dels att komplettera länsförsäkringsbolagens erbjudande genom att driva de affärer där det finns behov av specialistkompetens eller där skalfördelar nås genom att affären tecknas inom Länsförsäkring Sak. Affär tecknades under 2017 inom områdena sjuk-, sjukvårds-, olycksfalls-, egendom-, transport-, ansvars- och kreditförsäkring. Dessutom erbjuds försäkringsskydd för rikstäckande kunder inom företagsmotor (trafik- och motorfordonsförsäkring) samt skadelivränterörelse. Bolaget hanterar även länsförsäkringsgruppens interna och externa återförsäkring samt tecknar mottagen internationell återförsäkring. Länsförsäkringar Saks dotterbolag Försäkringsaktie-

bolaget Agria är ett specialistföretag för djur- och grödaförsäkring. Inom dotterbolaget Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag tecknas gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring. Verksamheten i Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedrivs samlat i Länsförsäkringar ABs Affärsenhet Sak.

Marknad

Marknaden för personriskförsäkring påverkas av oron för att de offentliga socialförsäkringarna inte är tillräckliga och hushållens ökade skuldsättning. Personriskförsäkringar utgör ett viktigt komplement för att öka den ekonomiska tryggheten vid sjukdom, olycksfall, arbetslöshet och dödsfall. Företagen är måna om att förebygga ohälsa och sjukfrånvaro då sjukskrivningar får stora konsekvenser för både lönsamhet och leveransförmåga. Sjukvårdsförsäkringen fyller en viktig roll som arbetsmiljö- och hälsofrämjande åtgärd för att minska sårbarheten vid eventuell sjukdom eller skada hos de anställda och hjälper företagen att ta sitt ansvar inom arbetsmiljöarbetet.

Länsförsäkringar är fortsatt marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring och har den mest heltäckande produkten med såväl förebyggande hälsotjänster, rätt vård i rätt tid samt effektiv rehabilitering. Förebyggande insatser och rehabilitering blir allt viktigare i takt med den ökande psykiska ohälsan i samhället.

Marknaden för sjuk- och olycksfallsförsäkring ökade med 4 procent och Länsförsäkringars marknadsandel låg oförändrad på drygt 20 procent. Marknaden för sjukvårdsförsäkring fortsätter att växa, mer än 600 000 personer har en sjukvårdsförsäkring och cirka två tredjedelar är arbetsgivarbetalda. Konkurrensen är starkast i segmentet företag med fler än tio anställda, där merparten av distributionen går via försäkringsförmedlare.

Inom transportförsäkring är konkurren-

sen fortsatt hård, framförallt i segmentet större företag.

Inom ansvarsförsäkring fortsätter trenden att allt fler aktörer visar intresse i segmentet små och medelstora företag vilket bidragit till en ökad konkurrens. Med hög servicenivå och kompetenta medarbetare både inom underwriting och inom skadehantering har Länsförsäkringar Sak vuxit i affärsvolym.

På den internationella återförsäkringsmarknaden är den samlade återförsäkringskapaciteten fortsatt stor med pressade prisnivåer som följd. Låga räntor har under flera år lockat nya aktörer som söker alternativ avkastning till branschen. Ur ett globalt perspektiv blev 2017 ett skadedrabbat år med flera stora naturkatastrofer. Orkaner i Karibien, jordskalv i Mexiko och skogsbränder i Kalifornien har påverkat lönsamheten på återförsäkringsmarknaden vilket bidragit till att de fallande prisnivåerna stagnerat och prisnivåer framförallt på den amerikanska marknaden har ökat något.

Väsentliga händelser under året

Hälsa

Skadekostnaderna inom sjukvårdsförsäkring har under de senaste åren haft en positiv utveckling som en effekt av ett kvalitetsarbete inom skadehanteringen.

Länsförsäkringar Sak har under året fullföljt arbetet med att föra ut en affär inom olycksfall och sjukförsäkring för vuxna till länsförsäkringsbolagen. Flytten omfattar aktiv försäkringsaffär med en premievolum på cirka 200 Mkr och den 1 december genomfördes en överlåtelse av skadebeståndet.

Under året har försäljningen av Bo kvar, som utgör en viktig del i erbjudandet från Länsförsäkringar Bank, utvecklats starkt. Försäkringen ger ett ekonomiskt skydd vid dödsfall, sjukdom och arbetslöshet och är en viktig del för att ge kunderna ekonomisk trygghet.

Digitala tjänster har utvecklats under året främst inriktat mot datadriven mark-

nadsförel, kundvård och servicetjänster med erbjudanden för Bo kvar-förelsäkring och Sjukvårdsförelsäkring. Det ska vara enkelt att hitta rätt förelsäkringskydd som matchar kundens behov och vidare att nyttja förelsäkringen och få service digitalt. I november lanserades en helt ny köptjänst för Bo kvar-förelsäkringen, som gör det möjligt att teckna boläneskydd via internet.

Återförelsäkring och Special

Länsförelsäkringar Sak kompletterar länsförelsäkringsbolagens erbjudande till företagskunder genom affärsområde Återförelsäkring och Special som hanterar gruppens interna och externa återförelsäkring, tecknar mottagen internationell återförelsäkring och erbjuder speciallösningar inom ansvar-, transport-, motor- egendom och kreditförelsäkring.

Beståndspremien inom transportförelsäkring är relativt oföreländrad, både i premievolymer och i antal förelsäkringar. Under året har en förelnkad produkt inom transportförelsäkring lanserats där kunden erhåller prisuppgift på webben och ansökan om förelsäkring sker digitalt.

Inom ansvarsförelsäkring har bland annat nya större förelsäkringsavtal bidragit till att förelsäkringsbeståndet utvecklats positivt under året. Rättsläget gällande professionsansvarsförelsäkring för livförelsäkringsförmedlare är fortfarande osäkert. Länsförelsäkringar Sak slutade nyteckna ansvarsförelsäkring för livförelsäkringsförmedlare 2014 och driver ärenden i domstol för att få klarhet i rättsläget. Dom i de ärenden som ligger hos EU-domstolen för prövning mot det EU-direktiv som svensk lag bygger på har inte meddelats än. Efter behandling i EU-domstolen prövas ärendena slutligt i svensk domstol. Förhoppningen är att domslut kommer under första halvåret 2018. Förelsaljningen av Säljaransvarsförelsäkringen, som ger en hussäljare skydd för det 10-åriga ansvaret för dolda fel som jordbalken ålägger en hussäljare av en privatbostad, ökar i takt med att Länsförelsäkringar Fastighetsförmedling växer.

Affärsområdet driver en mindre portfölj inom trafik- och motorförelsäkring som komplement till länsförelsäkringsbolagens affär. Affären har under året framgångsrikt genomfört skadeförebyggande insatser vilket på sikt kommer resultera i sänkta skadekostnader hos flera kunder. Affären har ökat i premievolymer under året.

Länsförelsäkringar Sak prissätter och administrerar de återförelsäkringspooler som riskutjämnar resultatet för länsförelsäkringsbolagen. Länsförelsäkringsgruppens interna

återförelsäkring, där Länsförelsäkringar Sak deltar med en 15 procentig andel av mottagen återförelsäkring, har haft ett år med få storskador.

Länsförelsäkringar tecknar mottagen internationell återförelsäkring, både risk- och katastroffärel, med tyngdpunkt på affär inom egendom. En sedan länge etablerad inriktning är att teckna affär från ömsesidiga bolag.

Länsförelsäkringar Saks samarbete inom INI (International Network of Insurance) fortsätter att utvecklas. Antalet skraddarsydda och lokala förelsäkringslösningar för länsförelsäkringsgruppens svenska företagskunder med internationella intressen har ökat under året.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Den 2 februari 2018 lämnade Johan Agerman posten som verkställande direktör i Länsförelsäkringar AB samt som styrelseordförande i Länsförelsäkringar Sak. Sören Westin tillförordnades i samband med detta som både verkställande direktör i Länsförelsäkringar AB och ny styrelseordförande i Länsförelsäkringar Sak.

Förelväntningar avseende den framtida utvecklingen

Personriskområdet förväntas påverkas av fortsatt höga sjukskrivningar, ökning av sjuktalen har dock bromsat in något. Psykisk ohälsa fortsätter att dominera och är den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Förelbyggande och tidiga insatser på arbetsplatserna är en nyckel till framgång för att bryta trenden. Hushållens skuldsättning har vuxit kontinuerligt vilket har lett till att många idag har ett otillräckligt förelsäkringskydd. Behovet av personriskförelsäkring i form av ersättning vid sjukdom, olycksfall och arbetslöshet kommer att fortsätta öka. Förelsaljningen inom området utvecklats väl för Länsförelsäkringar Sak. Med mycket nöjda sjukvårdsförelsäkringskunder och en stor marknadsandel inom företagsförelsäkring har Länsförelsäkringar ett bra utgångsläge för tillväxt.

Regeringen förbereder för en förelmånsbeskattning av arbetsgivarbetald sjukvårdsförelsäkring. Förslaget har varit på remiss, och riksdagen förväntas fatta beslut våren 2018. Det innebär främst en kostnadsökning för den anställde som är förelsäkrad i en arbetsgivarbetald sjukvårdsförelsäkring. Om förslaget blir verklighet kommer det att påverka marknaden för sjukvårdsförelsäkring.

Länsförelsäkringar har i samarbete med

Svensk Förelsäkring varit aktiva i att sprida kunskap om hur sjukvårdsförelsäkringar fungerar och vilka konsekvenser en förelmånsbeskattning skulle innebära för individer, företag och samhälle. En övertvägande del av företagen som tecknat förelsäkringen är små företag med upp till nio anställda. För dessa fyller sjukvårdsförelsäkringen en betydelsefull och ibland avgörande roll för att hålla personalen frisk och i tjänst. Frågan om preventivt hälsoarbete har också drivits, och hur sjukvårdsförelsäkring stödjer det. Det finns stora fördelar såväl ur ett ekonomiskt som ur ett mänskligt perspektiv att jobba förebyggande och med tidiga insatser vid risk för lång sjukskrivning.

Affärsområde Återförelsäkring och Special fortsätter att ta fram produkter och riktade satsningar för att möta de nya kundbehov som kommer av en allt mer digitaliserad värld, för att komplettera länsförelsäkringsbolagens utbud av företagsförelsäkring. Länsförelsäkringar Sak ser också goda möjligheter att växa som aktör inom mottagen återförelsäkring mot noga utvalda kundsegment och riskkategorier.

Kapitalsituation

Införandet av nya EU-regler för förelsäkringsverksamhet, Solvens II, per 1 januari 2016 ändrade i väsentlig utsträckning reglerna om kapitalkrav för förelsäkringsverksamhet.

Länsförelsäkringar AB med förelsäkringsdotterbolag har sedan maj 2016 Finansinspektionens tillstånd att beräkna kapitalkrav för förelsäkringsverksamhet med en partiell intern modell. Kapitalkrav för merparten av marknadsrisker och skadeförelsäkringsrisker i Länsförelsäkringar Sak beräknas med en intern modell, medan kapitalkrav för övriga risker beräknas enligt standardformeln.

Länsförelsäkringar Saks kapitalsituation uttrycks och mäts enligt Solvens II som en kvot av kapitalbas i förhållande till riskbaserat kapitalkrav. Länsförelsäkringar Saks kapitalkvot, beräknad med partiell intern modell, per 31 december 2017 minskade till 221 (260) procent. Länsförelsäkringar Saks kapitalbas minskade under året med 147 Mkr till 3 306 Mkr. Kapitalbasen stärktes med den goda intjäningen under året, men påverkas negativt vid årsskiftet av lämnat koncernbidrag och förelsalagen utdelning till moderbolaget på sammanlagt 750 Mkr, vilket netto gav en minskning i kapitalbasen. Kapitalkravet ökade under året med 172 Mkr till 1 498 Mkr, främst drivet av högre marknadsrisk på grund av ökat värde på fastig-

hetsinnehav. Bolagets kapitalsituation enligt Solvens II beskrivs närmare i Länsförsäkringar AB-koncernens Solvency and Financial Condition Report.

Risker och riskhantering

Länsförsäkringar Saks verksamhet ger upphov till olika typer av risker. Marknadsrisker uppstår framför allt till följd av ändringar i nivå eller volatilitet av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Exponeringen mot teckningsrisker innefattar skadeförsäkringsrisker såsom premie-, reserv- och katastrofrisk samt liv- och sjukförsäkringsrisker som uppstår för hälsaprodukterna.

En mer ingående beskrivning av de risker bolaget är exponerade mot, samt hur dessa risker hanteras, finns beskrivna i not 2 Risk och kapitalhantering.

Medarbetare

En attraktiv arbetsgivare

Länsförsäkringar Sak har en hög ambition att vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsgivare. Arbetsplatsen präglas av engagerade och kompetenta medarbetare och ledare som tar ett gemensamt ansvar för verksamheten samt sin egen utveckling. Länsförsäkringar Saks interna attraktivitet som arbetsgivare mäts enligt Net Promotor Score (NPS). Årets NPS i medarbetarundersökning har ökat från 30 till 44. Benchmark är 29, vilket är ett resultat från högpresterande företag.

Länsförsäkringsgruppen anses även vara en attraktiv arbetsplats externt. När yrkesverksamma yngre akademiker svarade på Karriärbarometern fick Länsförsäkringar utmärkelsen bästa arbetsgivare inom försäkring för tionde året i rad. I undersökningen Företagsbarometern placerade ekonomistudenterna på landets universitet och högskolor Länsförsäkringar på första plats över drömarbetsgivare i försäkringsbranschen för femtonde året.

Kompetensutveckling och lärande

Utveckling av medarbetarnas kompetens sker i överensstämmelse med företagets mål och behov på både kort- och lång sikt. Länsförsäkringar Sak strävar efter att skapa förutsättningar för en organisationskultur med lärande och utveckling i fokus. Via prestationsutvecklingsprocessen har alla medarbetare löpande dialoger om sin prestation, kompetens, arbetsmiljö och hälsa. I syfte att öka medarbetarnas förändringskompetens introducerades ett e-coachningsverktyg under 2017.

Inom Länsförsäkringar Sak uppfattar 80 (77) procent att deras kompetens utvecklas i takt med förändrade krav i arbetet.

Mångfald och jämställdhet

Arbetet med mångfald och integrering handlar om affärsnytta, det bidrar till stärkt konkurrenskraft och därmed lönsamhet. Vikten av en inkluderande kultur ses som avgörande för att dra nytta av olikheter och välkomna olika perspektiv och synsätt. I syfte att realisera en förflyttning har en nuläges- och omvärldsanalys genomförts under 2017 kring mångfald. Enligt medarbetarundersökningen uppfattar 85 (85) procent att Länsförsäkringar Sak är en jämställd arbetsplats. Länsförsäkringar Sak har sedan länge ett tydligt ställningstagande om nolltolerans mot kränkande särbehandling i personalpolicyn. Genom Nätverket Qnet utvecklas och coachas framtida kvinnliga ledare som en del av det strukturerade jämställdhetsarbetet

Hälsa och arbetsmiljö

Länsförsäkringar Sak arbetar långsiktigt med hälsa och arbetsmiljö där organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö är integrerade delar i verksamheten. En uppbyggd struktur finns för samverkan kring arbetsmiljöfrågor mellan arbetsgivare, chefer och medarbetare samt arbetsmiljöombud. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4. Årets medarbetarundersökning för Länsförsäkringar Sak visade på positiva förflyttningar där 70 (64) procent av medarbetarna upplevde att de har en rimlig stressnivå i sitt arbete och 83 (80) procent upplevde balans mellan arbete och fritid. Företagsperspektivet i arbetsmiljöarbetet bedrivs inom arbetsmiljö- och jämställdhetskommittén.

Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet utgår från visionen "Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter". Vår utgångspunkt är att ett hållbart företagande på sikt är mer lönsamt och ger ett ökat värde till våra kunder. Vårt gedigna skadeförebyggande arbete är centralt. Genom att ta ekonomiska, sociala och miljömässiga hänsyn i verksamhetsutvecklingen och i affärsbeslut kan Länsförsäkringar Sak minska hållbarhetsrisker och samtidigt bidra till en positiv samhällsutveckling.

För att tydliggöra styrning och utveck-

ling av hållbarhetsarbetet beslutades under året att tillsätta en hållbarhetsansvarig som ingår i ledningsgruppen för Länsförsäkringar Sak. Dessutom finns på varje affärsområde en uttalad ansvarig. I affärsplanen finns tydliga ambitioner om förflyttningar inom hållbarhetsområdet och flera aktiviteter som stödjer dessa mål. Vårt hållbarhetsarbete ska på sikt även knytas mot arbetet med FN:s 17 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030. Länsförsäkringar Sak har aktivt tagit ställning och följer tre FN initiativ: Global Compact (Hållbart företagande) PRI (Hållbara investeringar) samt PSI (Hållbara försäkringar).

Företaget upprättar enligt årsredovisningslagen (ÅRL) 6 kap 10 § inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport. Länsförsäkringar AB, organisationsnummer 556549-7020, säte i Stockholm, upprättar hållbarhetsrapport för koncernen där företaget ingår. Koncernens hållbarhetsrapport finns tillgänglig på lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2017

Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningen hanteras inom Länsförsäkringar AB genom uppdrag från Länsförsäkringar Sak. Genom en effektiv och konkurrenskraftig förvaltningsmodell med hänsyn tagen till vald risknivå ska Länsförsäkringar Sak skapa en stabil avkastning på placeringstillgångarna i bolaget för att uppnå en god lönsamhet över tid. Under året har risken i portföljen hållits på en relativt låg nivå. Merparten av den totala marknadsrisken finns i strategiska fastighetsinnehav, medan marknadsrisken i den mera aktivt förvaltade delen av portföljen i huvudsak fanns i räntebärande tillgångar, med inslag av krediter.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick under 2017 till 1 248 (580) Mkr. Försäkringsrörelsens resultat uppgick till 637 (103) Mkr och finansrörelsens resultat uppgick till 611 (477) Mkr.

Försäkringsrörelsens resultat

Totalkostnadsprocenten uppgick till 84 (96). Årets resultat och skadekostnadsprocent påverkas sammantaget av positiva avvecklingsresultat efter översyn av ersättningsreserver tidigare år, dock med varierande effekt i de enskilda affärerna. Även utförelse av skadebestånd i del av affären Olycksfall och sjukförsäkring till länsförsäkringsbolagen ger positivt avvecklingsresultat. I resul-

tatet ingår även ersättning om 260 Mkr, redovisad som övrig intäkt, för del av Olycksfall- och sjukförsäkring som överförts från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen.

Resultatet i Sjukvårdsförsäkring var starkare än föregående år efter tidigare premiejusteringar och ett kvalitetsarbete inom skadehanteringen. Sjukförsäkringsaffären visade ett förbättrat resultat främst till följd av att föregående år innehöll högre avvecklingsförluster. Affärerna Ansvar och Mottagen internationell återförsäkring redovisar negativa resultat som effekt av förstärkning av tidigare års reserver. Resultatet i Mottagen internationell återförsäkring påverkas också av stora naturkatastrofer. Transportaffären fortsätter att leverera ett stabilt positivt resultat som förstärkts av positivt avvecklingsresultat.

Premieintäkten efter avgiven återförsäkring ökade med 1 procent och uppgick till 2 218 (2 199) Mkr. Ökningen är främst en följd av tidigare premiehöjningar inom Sjukvårdsförsäkring och nya avtal inom Ansvarsförsäkring och Motorförsäkring. Under 2017 överfördes del av affären Olycksfall och Sjukförsäkring till länsförsäkringsbolagen vilket bidrog till minskad premieintäkt i den affären jämfört med föregående år. Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring minskade till 1 454 (1 666) Mkr och skadekostnadsprocenten uppgick till 66 (76). Minskningen beror på ett högre positivt avvecklingsresultat och att underliggande skadekostnader utvecklats positivt i flera av affärerna.

Driftskostnaderna uppgick till 410 (443) Mkr och driftskostnadsprocenten förbättrades till 18 (20), förändring i hantering av aktiverade anskaffningskostnader bidrog positivt.

Finansrörelsens resultat

Totalavkastningen uppgick till 5,6 (5,7) procent. Fastigheter, som vid utgången av året uppgick till cirka 34 procent av placerings-tillgångarna, hade en stark avkastning som drevs av positiva värdeförändringar under året och bidrog med 4,6 procentenheter till totalavkastningen.

Ränteportföljen som har en kort duration har totalt bidragit med 0,8 procentenheter och det var framför allt amerikanska krediter som stod för det största bidraget.

Kapitalavkastningen som redovisas i resultaträkningen innehåller även utdelning från dotterbolag, som inte ingår i avkast-

ningstalet ovan. Föregående år var mottagen utdelning 20 Mkr, 2017 var utdelningen 525 Mkr. I resultaträkningen ingår inte heller uppskrivningen av värdet på rörelsefastigheter i bolaget Utile Dulci, som redovisas direkt mot eget kapital. Värdeökningen ligger på samma nivå som föregående år.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans föfogande står enligt balansräkningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) fritt eget kapital enligt nedan.

Balanserade vinstmedel	-293 381 313
Lämnat koncernbidrag	-290 000 000
Skatt på koncernbidrag	63 800 000
Årets resultat	1 012 678 828
Totalt	493 097 515

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att av vinstmedlen utdelas till moderbolaget 230,00 kronor per aktie motsvarande 460 000 000 kronor, i ny räkning balanseras 33 097 515 kronor. Det är styrelsens bedömning att vinstutdelningen och lämnade koncernbidraget är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt, enligt ABL 17:3.

Resultatet av årets verksamhet och bolagets ställning 31 december 2017 framgår av efterföljande finansiella rapporter med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
RESULTAT					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 218	2 199	2 115	1 485	1 862
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	24	14	36	115	137
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 454	-1 666	-1 205	-861	-1 377
Driftskostnader	-410	-443	-444	-412	-446
Övriga intäkter och kostnader	-1	-1	-	-19	19
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	637	103	501	308	195
Återstående kapitalavkastning	611	477	483	41	-17
Övrig icke-teknisk kostnad	-	-	-12	-29	-29
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	1 248	580	972	320	149
Årets resultat	1 013	518	817	217	108
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Skadeförsäkring	2 204	2 203	2 123	1 499	1 881
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar	5 954	6 035 ⁴⁾	6 373	6 093	13 704
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	3 780	4 130	3 913	4 172	11 284
Konsolideringskapital					
Eget kapital	697	751	828	580	1 326
Uppskjuten skatt	4	6	8	10	12
Obeskattade reserver	1 375	1 271	1 255	1 205	1 165
Övervärden	1 543	1 370	1 551	1 149	1 150
Konsolideringskapital	3 619	3 398	3 642	2 944	3 653
Konsolideringsgrad, procent	164	155	172	196	194
Kapitalbas (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	3 144	2 588	3 252
Erforderlig solvensmarginal (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	473	512	335
Kapitalbas, försäkringsgruppen Sakkoncernen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	3 371	3 020	3 319
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen Sakkoncernen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	1 050	1 050	840
Kapitalbas, försäkringsgruppen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ⁵⁾	-	-	9 437	7 619	-
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ⁵⁾	-	-	6 072	6 293	-
Kapitalbas	3 306⁴⁾	3 453⁴⁾	3 330²⁾	-	-
Minimikapitalkrav	674	597	637²⁾	-	-
Solvenskapitalkrav	1 498	1 326	1 415²⁾	-	-
Kapitalkvot, %	221	260	235²⁾	-	-
Kapitalbas för försäkringsgrupp¹⁾	44 172	40 602	36 905²⁾	-	-
Solvenskapitalkrav för försäkringsgrupp¹⁾	33 441	30 121	28 233²⁾	-	-
Kapitalkvot, % för försäkringsgrupp¹⁾	132	135	131²⁾	-	-
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent ³⁾	66	76	57	58	74
Driftskostnadsprocent	18	20	21	28	24
Totalkostnadsprocent	84	96	78	86	98
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastningsprocent, inkluderar fastigheter i koncernföretag	-0,2	-0,1 ⁷⁾	-0,0	0,5	1,8
Totalavkastningsprocent, inkluderar fastigheter i koncernföretag	5,6	5,7	7,7	5,6	-1,2

¹⁾ Gruppen enligt försäkringsrörelse regler består av moderbolaget Länsförsäkringar AB, samtliga försäkringsföretag i koncernen, Länsförsäkringar Bank AB, Wasa kredit AB, Länsförsäkringar Hypotek AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. I det finansiella konglomeratet ingår också Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB trots att Länsförsäkringar Liv-koncernen inte konsolideras i Länsförsäkringar AB-koncernen. Beräkningarna sker enligt den konsolideringsmetod som anvisas i EUs Solvens II-direktiv förutom att försäkringsrörelse reglerna kräver att avdrag sker för överskott i dotterbolag som inte är överförbart till annat företag i gruppen endast om dotterbolaget i fråga är ett försäkringsföretag.

²⁾ Öppningsbalans 2016-01-01 enligt Solvens II, partiell intern modell. Jämförelsesiffror finns ej då regelverket trädde i kraft 2016-01-01.

³⁾ Redovisningen av avgift till Trafikförsäkringsföreningen har tidigare redovisats som försäkringsersättning. Från 2014 redovisas som avgiften som Övrig teknisk kostnad eftersom kostnaden inte anses vara överföring av försäkringsrisk. Då avgiften ses relaterad till försäkrings-

rörelsen bedöms det mer korrekt att redovisa den som Övrig teknisk kostnad. Skadeprocenten är justerad för 2013 men ej tidigare år på grund av svårigheter att få fram data.

⁴⁾ Varav 3 306 (3 453) Mkr är primärkapital.

⁵⁾ En försäkringsgrupp för Länsförsäkringar AB (publ) tillsammans med Länsförsäkringar Grupp-livförsäkringsaktiebolag, Försäkringsaktiebolaget Agria, Länsförsäkringar Fondliv samt Länsförsäkringar Liv med anledning av ändring av Försäkringsrörelselagen (2010:204) som började gälla 1 januari 2014.

⁶⁾ Jämförelsetal för 2016 (men inte 2013-2015) har omräknats på grund av att upplupen ränta redovisas tillsammans med finansiella instrument värderade till verkligt värde. Se not 1 för ytterligare information.

⁷⁾ Jämförelsetal för 2013-2016 har omräknats då övervärden på fastigheter i koncernföretag har inkluderats, samt att utdelningar från försäkringsdotterbolag har exkluderats.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastning beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, ränteintäkter, räntekostnader, övriga finansiella kostnader, utdelningar på aktier och andelar (exklusive utdelning på andelar i försäkringsdotterbolag), förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året inklusive övervärde på fastigheter i koncernföretag. Direktavkastningen har omräknats i enlighet med FFFS 2015:12.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av all direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Övervärden

Poster som ingår i Övervärden, se not 20 Aktier och andelar i koncernföretag, med upplysningar om värdering av aktier i fastighetsbolag. Övervärden beräknas genom skillnaden mellan Marknadsvärde och Bokfört värde av fastigheter i dotterbolag, justerat med skillnad mellan Bokfört värde på dessa aktier/andelar i dotterbolag och Eget kapital i dotterbolagen.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	11
Resultatanalys	12
Balansräkning	14
Rapport över förändringar i eget kapital	16
Kassaflödesanalys	16
Not 1 Redovisningsprinciper	18
Not 2 Risker och riskhantering	24
Not 3 Premieinkomst	31
Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	31
Not 5 Försäkringsersättningar	31
Not 6 Driftskostnader	31
Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer	31
Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	31
Not 9 Övrig teknisk kostnad	33
Not 10 Kapitalavkastning, intäkter	33
Not 11 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	33
Not 12 Kapitalavkastning, kostnader	33
Not 13 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	33
Not 14 Kapitalavkastning per värderingskategori	34
Not 15 Skatter	34
Not 16 Goodwill	34
Not 17 Andra immateriella tillgångar	35
Not 18 Aktier och andelar i koncernföretag	36
Not 19 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	36
Not 20 Aktier och andelar i intresseföretag	36
Not 21 Aktier och andelar	37
Not 22 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37
Not 23 Derivat	37
Not 24 Fordringar avseende direkt försäkring	37
Not 25 Övriga fordringar	37
Not 26 Förutbetalda anskaffningskostnader	37
Not 27 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	37
Not 28 Obeskattade reserver	37
Not 29 Ej intjänade premier och kvardröjande risk	38
Not 30 Oreglerade skador	38
Not 31 Pensioner och liknande förpliktelser	38
Not 32 Övriga avsättningar	39
Not 33 Skulder avseende direkt försäkring	39
Not 34 Övriga skulder	39
Not 35 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39
Not 36 Upplysning om kvittning	39
Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	40
Not 38 Förväntade återvinnings- och regleringstider, belopp som förväntas återvinnas	42
Not 39 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	42
Not 40 Upplysningar om närstående	43
Not 41 Tilläggsupplysningar om resultaträkningens poster per försäkringsklass	44
Not 42 Vinstdisposition	44

Resultaträkning

Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse, Mkr	Not	2017	2016
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst	3	3 825,5	3 746,2
Premier för avgiven återförsäkring		-1 621,1	-1 543,1
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-13,7	-34,7
Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		27,8	31,0
Summa		2 218,5	2 199,4
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	24,4	14,1
Övrig teknisk intäkt		260,0	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring		-2 426,7	-2 426,1
Återförsäkrares andel		825,8	885,8
Summa	5	-1 600,9	-1 540,3
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		139,8	360,8
Återförsäkrares andel		7,3	-486,7
Summa		147,1	-125,9
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
		-1 453,8	-1 666,2
Driftskostnader	6, 7, 8	-410,3	-442,8
Övriga tekniska kostnader	9	-1,4	-1,7
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT		637,4	102,8
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		637,4	102,8
Kapitalavkastning, intäkter	10	695,8	549,9
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	11	27,9	198,1
Kapitalavkastning, kostnader	12	-76,5	-247,8
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	13	-7,0	-5,2
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-29,5	-17,6
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		1 248,1	580,2
Bokslutsdispositioner			
Periodiseringsfond	28	-103,3	-16,5
Resultat före skatt		1 144,8	563,7
Skatt på årets resultat	15	-132,1	-45,9
Årets resultat		1 012,7	517,8

Rapport över totalresultat

Mkr	2017	2016
Årets resultat	1 012,7	517,8
Övrigt totalresultat	-	-
Summa totalresultat	1 012,7	517,8

Resultatanalys 2017

Mkr	Totalt	Sjukdom och Olycksfall	Sjukvård	Företag och Fastighet	Rättsskydd	Ansvar	Trafik
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	2 218,5	469,3	743,3	54,7	3,0	137,2	43,3
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	24,4	6,6	0,5	0,3	0,1	10,2	2,0
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 453,8	-147,8	-483,2	-44,0	-2,4	-180,9	-37,5
Driftskostnader	-410,3	-77,2	-122,8	-11,7	-0,4	-22,3	-7,7
Övrig teknisk intäkt	260,0	260,0	-	-	-	-	-
Övrig tekniska kostnader	-1,4	-	-	-	-	-	-1,5
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2017	637,4	510,9	137,8	-0,8	0,3	-55,7	-1,5
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2016	102,8	154,6	16,5	-9,8	-1,3	-12,5	-6,9
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring) 2017	235,4	144,8	106,6	0,7	-1,1	-64,9	18,6
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring							
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	617,4	39,2	179,0	32,7	0,9	90,2	13,4
Avsättning för oreglerade skador	13 602,6	726,2	136,3	79,9	5,2	1 059,3	2 160,7
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	14 220,0	765,4	315,3	112,6	6,1	1 149,5	2 174,1
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar							
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	91,3	-	-	5,9	0,1	1,7	-
Avsättning för oreglerade skador	10 348,9	-	-	13,4	-	48,6	2 010,6
Summa återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	10 440,2	-	-	19,3	0,1	50,4	2 010,6

Noter till Resultatanalys

Mkr	Totalt	Sjukdom och Olycksfall	Sjukvård	Företag och Fastighet	Rättsskydd	Ansvar	Trafik
Not A Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)							
Premieinkomst	3 825,5	385,4	754,1	80,8	3,0	160,8	53,4
Premier för avgiven återförsäkring	-1 621,1	-2,2	-	-23,1	-0,2	-8,3	-7,1
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-13,7	86,1	-10,8	-6,0	0,1	-15,4	-3,0
Återförsäkrars andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	27,8	-	-	3,0	0,0	0,1	-
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)							
Not B Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	-2 426,7	-309,5	-552,7	-59,5	-2,8	-101,4	-143,2
Återförsäkrars andel	825,8	-	-	16,3	-	0,1	102,2
Förändring i avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring	139,8	161,7	69,4	-0,3	0,4	-78,5	71,1
Återförsäkrars andel	7,3	-	-	-0,5	-	-1,1	-67,6
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-1 453,8	-147,8	-483,3	-44,0	-2,4	-180,9	-37,5

Motorfordon	Varutransport	Sjökasko	Hem och Villa	Kredit och Borgen	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utländska risker	Totalt mottagen ÅF
130,0	105,8	-	-	0,4	1687,0	3,3	528,2
0,1	0,1	-	-	-	19,9	0,0	4,5
-116,0	-19,1	0,1	-0,3	-0,6	-1031,7	-1,1	-421,0
-14,6	-23,5	-	-	-1,9	-282,1	-0,4	-127,8
-	-	-	-	-	260,0	-	-
0,1	-	-	-	-	-1,4	-	-
-0,4	63,3	0,1	-0,3	-2,1	651,6	1,9	-16,1
-4,2	24,4	2,8	-	-1,3	162,3	3,1	-62,6
-3,0	38,9	-	-0,3	-0,2	240,1	-0,4	4,3
116,6	33,5	-	1,1	7,2	513,8	2,2	101,4
35,0	43,5	-	1,3	1,3	4248,7	0,4	9353,5
151,6	77,0	-	2,5	8,4	4762,5	2,6	9454,9
54,6	1,5	-	-	5,6	69,4	1,1	20,8
1,5	-	-	-	0,7	2074,8	0,2	8273,9
56,2	1,5	-	-	6,3	2144,2	1,3	8294,6

Motorfordon	Varutransport	Sjökasko	Hem och Villa	Kredit och Borgen	Direkt försäkring svenska risker	Direkt försäkring utl risker	Totalt mottagen ÅF
152,4	113,7	-	-	6,6	1710,2	6,7	2108,6
-35,8	-6,6	-	-	-5,1	-88,4	-3,1	-1529,6
-12,4	-1,2	-	-	-4,9	32,4	-0,3	-45,9
25,8	-0,1	-	-	3,9	32,7	0,0	-4,9
-122,9	-52,5	0,1	-	-0,1	-1344,5	-1,5	-1080,7
10,6	-0,1	-	-	-	129,1	0,0	696,7
-3,4	33,5	-	-0,3	-1,2	252,4	0,4	-113,0
-0,3	-	-	-	0,7	-68,8	0,0	76,1
-116,0	-19,1	0,1	-0,3	-0,6	-1031,7	-1,1	-421,0

Balansräkning

Mkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Goodwill	16	0,0	0,0
Andra immateriella tillgångar	17	16,5	18,3
Summa		16,5	18,3
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncern- och intresseföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	18	1 949,3	1 869,0
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	19	149,5	56,1
Aktier och andelar i intresseföretag	20	16,7	16,7
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	21	537,1	88,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	3 214,7	3 790,1
Derivat	23, 38	35,2	23,1
Övriga finansiella placeringstillgångar		0,0	151,7
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		51,6	39,9
Summa		5 954,1	6 035,5
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	29	91,3	63,4
Oreglerade skador	30	10 348,9	10 334,1
Summa		10 440,2	10 397,5
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	24	359,7	316,0
Fordringar avseende återförsäkring		280,6	225,1
Övriga fordringar	25	594,9	811,2
Summa		1 235,2	1 352,3
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar		3,7	3,0
Kassa och bank		136,7	117,8
Uppskjuten skatt	15	1,6	1,9
Summa		142,0	122,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	26	49,0	16,8
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27	13,2	15,4
Summa		62,2	32,2
SUMMA TILLGÅNGAR	39	17 850,2	17 958,5

Balansräkning, forts.

Mkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital (2 000 000 st aktier)		200,0	200,0
Reservfond		4,0	4,0
Balanserat resultat		-519,6	28,8
Årets resultat		1 012,7	517,8
Summa		697,1	750,6
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1 138,8	1 138,8
Periodiseringsfond		235,8	132,5
Summa	28	1 374,6	1 271,3
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	29	617,4	607,5
Oreglerade skador	30	13 602,6	13 919,6
Summa		14 220,0	14 527,1
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	31	19,4	21,5
Uppskjutna skatteskulder	15	5,1	7,7
Aktuella skatteskulder		30,8	0,0
Övriga avsättningar	32	11,3	11,3
Summa		66,6	40,5
Depåer från återförsäkrare			
		16,1	21,3
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	33	599,0	587,3
Skulder avseende återförsäkring		286,0	315,9
Derivat	23, 38	11,8	13,5
Övriga skulder	34	425,6	288,5
Summa		1 322,4	1 205,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	35	153,4	142,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	39	17 850,2	17 958,5

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2016-01-01	200,0	4,0	-193,5	817,1	827,6
Vinstdisposition			817,1	-817,1	-
Utdelning till moderbolaget			-470,0		-470,0
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-124,8		-124,8
Årets resultat/Totalresultat				517,8	517,8
Utgående eget kapital 2016-12-31	200,0	4,0	28,8	517,8	750,6
Ingående eget kapital 2017-01-01	200,0	4,0	28,8	517,8	750,6
Vinstdisposition			517,8	-517,8	-
Utdelning till moderbolaget			-840,0		-840,0
Lämnade/erhållna koncernbidrag			-226,2		-226,2
Årets resultat/Totalresultat				1 012,7	1 012,7
Utgående eget kapital 2017-12-31	200,0	4,0	-519,6	1 012,7	697,1

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		1 144,8	563,7
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		-269,9	-148,5
Betald skatt		-19,0	-27,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		855,9	387,5
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Investeringar i placeringstillgångar, netto		239,5	-395,3
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		97,2	314,0
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-161,7	-442,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 030,9	-136,1
Investeringsverksamheten			
Avyttring av andelar i dotterföretag		-	998,0
Utskiftning handelsbolag		-54,4	-
Lämnade aktieägartillskott		-	-440,0
Återbetalning av givna lån		-	509,0
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar		-94,1	26,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-148,5	1 093,2
Finansieringsverksamheten			
Utdelning till moderbolag		-840,0	-470,0
Lämnade koncernbidrag		-160,0	-330,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 000,0	-800,0
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		818,6	661,5
Likvida medel vid årets slut		700,9	818,6

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

Mkr	2017	2016
Betalda och erhållna räntor och erhållen utdelning		
Erhållen utdelning	527,5	20,3
Erhållen ränta	39,4	35,8
Erlagd ränta	-23,9	-14,5
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	1,1	2,6
Orealiserade valutaförändringar	-14,3	46,8
Orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar	-20,9	-564,9
Resultatandel HB	-26,0	230,4
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	-
Försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring	-280,7	128,0
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader	-32,3	-6,9
Avsättningar till pensioner	-2,1	-1,6
Avsättning till periodiseringsfond	103,3	16,5
Övriga avsättningar	2,0	0,6
	-269,9	-148,5
Likvida medel		
Kassa och bank	136,7	117,8
Fordringar på koncernföretag		
Länsförsäkringar Bank	490,6	661,5
Länsförsäkringar AB, koncernbankkonto	73,6	39,3
	700,9	818,6

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681, avser räkenskapsår 1 januari-31 december 2017. Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är ett svenskt registrerat försäkringsbolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegeluddsvägen 11-13, 106 50 Stockholm.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020, med säte i Stockholm. Moderföretaget i den största koncernen där Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ). Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag upprättar inte någon egen koncernredovisning i enlighet med ÅRL 7 kap 2 §.

Normgivning och lag

Länsförsäkringar Saks årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Länsförsäkringar Sak tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 8 mars 2018. Årsredovisningen fastställs slutligen av årsstämman 2018.

Företsättningar vid upprättande av företagets finansiella rapporterna

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor med en decimal (Mkr), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom undantag för större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventualförpliktelser som presenteras i de finansiella rapporterna. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på tidigare kunskaper och erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar, men för att minska avviken utvärderas uppskattningarna regelbundet. Ändringar av ovan nämnda uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av företagets redovisningsprinciper

Ett område där företagsledningen gör väsentliga bedömningar är vid klassificering av försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkringsavtal. Länsförsäkringar Sak har gjort bedömning av samtliga försäkringsavtal, och merparten av dessa klassificeras som avtal med väsentlig försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera

scenarier med kommersiell innebörd i vilka Länsförsäkringar Sak är förpliktigt att erlagga väsentliga ersättningar. Övriga avtal uppgår till mindre värden och har därför av väsentlighets skull klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. Se avsnitt Försäkringsavtal nedan för ytterligare information.

Företaget gör bedömningar avseende klassificering av finansiella tillgångar och skulder baserat på syfte med innehaven. Kategorierna av finansiella tillgångar och skulder finns beskrivna nedan under avsnitt Finansiella tillgångar och skulder, där även företagets bedömda klassificering framgår.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Avsättningar för oreglerade skador och avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader är två områden som innebär en viss osäkerhet. Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna görs en aktuariell uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador och kostnader för skador som kan inträffa under försäkringarnas återstående löptid. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringstekniska avsättningar samt i not 2 Risker och riskhantering. Antagandet för avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader baserar sig på statistik av försäkringsavtalens löptid.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan under redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända informationen vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning. Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens på den finansiella marknaden.

Pensionsavsättningar är aktuariellt beräknade enligt försäkringstekniska riktlinjer och antagande om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag. Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensionsplaner beskrivs nedan under avsnitt Ersättningar till anställda samt i Not 31 Pensioner och liknande förpliktelser.

Förändrade uppskattningar och bedömningar

Bedömningen avseende aktiverbara anskaffningskostnader och periodiseringen av förutbetalda anskaffningskostnader har förändrats under redovisningsperioden, resultateffekten i den aktuella perioden är 25,0 Mkr. Upplysning om effekten för framtida perioden lämnas inte då det är praktiskt ogenomförbart.

Ändrade redovisningsprinciper

För att få överensstämmelse med klassificering enligt solvensregelverken har Länsförsäkringar SAK valt att från och med 1 januari 2017 redovisa finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta. Förändringen påverkar jämförelsesiffrorna i balansräkningen per 2016-12-31. Tillgångsposter som påverkas är: obligationer och andra räntebärande värdepapper med 37,3 Mkr, räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag med 0,5 Mkr, derivat med 0,3 Mkr samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter med -38,1 Mkr. Jämförelse och nyckeltal är uppdaterade enligt den nya redovisningen. Förändringen har inte påverkat resultatet eller det egna kapitalet.

Det redovisade värdet på Länsförsäkringar SAK:s andelar i handelsbolaget Utile Dulci 2 HB under 2017 ändrats till ett belopp som motsvarar anskaffningsvärde och det ägande företagets andel av handelsbolagets resultat. Detta har medfört att tidigare upparbetade resultat som i balansräkningen bokats som fordran på koncernföretag istället bokförs inom aktier och andelar i koncernföretag, ändringseffekten är 73 Mkr per Q4 2016. Resultatet påverkas inte av principförändringen. Motivet till ändringen är att ansluta till dominerande praxis och redovisa ett tydligare samband mellan resultat och underliggande balanspost för andelar i handelsbolag.

Företaget har ändrat princip för redovisning av reinstatementpremier. Förändringen påverkar jämförelsesiffrorna i rapport över finansiell ställning

per 31 december 2016. Tillgångar som påverkas är: Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar med 5 Mkr och Fordringar avseende återförsäkring med 61 Mkr. Skulder som påverkas är: Försäkringstekniska avsättningar med 61 Mkr samt Skulder avseende återförsäkring med 5 Mkr. Resultatposter som påverkas är: Premieinkomst med -4 Mkr, Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjda risker med 4 Mkr, Premier för avgiven återförsäkring med 11 Mkr och Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjda risker med -11 Mkr. Jämförelse- och nyckeltal är uppdaterade enligt den nya redovisningen. Ändringen har inte påverkat resultatet.

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU och som ska tillämpas från den 1 januari 2017 har inte medfört några väsentliga förändringar på företagets resultat eller finansiella ställning.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade standarder förväntas få på företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de nya eller reviderade IFRS och tolkningar som ännu inte trätt i kraft få någon väsentlig effekt på de finansiella rapporterna.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IFRS 9 innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning.

IFRS 9 har godkänts av EU och träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare med tidigare tillämpning tillåten. Länsförsäkringar Sak har valt att inte tillämpa standarden i förtid och avser inte heller att räkna om jämförelsetalen för 2017 i årsredovisningen 2018 på grund av IFRS 9.

I september 2016 antog IASB ett tillägg till IFRS 4 som bland annat innebär att försäkringsföretag får utnyttja ett undantag till att börja tillämpa IFRS 9, som tillämpas det räkenskapsår som börjar 1 januari 2018. Undantaget har godkänts av EU och innebär att försäkringsföretagen istället kan välja att börja tillämpa IFRS 9 samtidigt som den kommande standarden IFRS 17 det vill säga från och med räkenskapsår 2021. Länsförsäkringar Sak avser att inte utnyttja undantaget.

De kategorier som finns i IAS 39 ersätts av tre värderingskategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Klassificeringen för finansiella tillgångar fastställs utifrån företagets affärsmodell för innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten värdering till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Regler kring finansiella skulder överensstämmer huvudsakligen med reglerna i IAS 39. Baserat på den analys som genomförts bedöms klassificeringen av finansiella tillgångar enligt IFRS 9 bli i enlighet med vad som framgår av tabellen nedan. Effekten av klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9 bedöms förutom de utökade upplysningskraven få liten effekt.

Finansiell tillgång	Verkligt värde via resultatet	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	X		
Aktier och andelar	X		X
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	X		
Derivat	X		
Övriga finansiella placeringstillgångar	X		
Övriga fordringar		X	
Kassa och bank		X	

Nya principer introduceras för nedskrivning av finansiella tillgångar som utifrån företagets affärsmodell för innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till värderas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat. Nedskrivningsmodellen kräver redovisning av ett års förväntade kreditförluster och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningen baseras på de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. För övriga fordringar och kassa och bank som värderas till upplupet anskaffningsvärde har en metod tagits fram för beräkning av förväntade kreditförluster och bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på Länsförsäkringar Saks finansiella rapporter.

Reglerna för säkringsredovisning innebär bland annat förenklningar vid bedömning av ett säkringsförhållandes effektivitet samt utökar gränserna för vad som får identifieras som säkringsinstrument respektive säkrad post. Säkringsredovisning tillämpas inte, varvid dessa förändringar inte bedöms ha någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare och ersätter då samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter. Standarden innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder.

Länsförsäkringar har inom koncernen genomfört ett arbete för implementering av IFRS 15 och analyserat dess effekter. Analysen har inte identifierat några effekter som kräver justering mot balanserade vinstmedel.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leases utfärdades den 13 januari 2016 och ska ersätta IAS 17 Leasingavtal. Den nya standarden träder i kraft 1 januari 2019 och tidigare tillämpning är tillåten givet att IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder även tillämpas. IFRS 16 har godkänts av EU.

Den nya standarden innebär för redovisning hos leasetagare att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i rapport över finansiell ställning. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska inte göras för redovisning hos leasetagare. Standarden ger vissa undantag för leasetagarens redovisning för tillgångar till mindre värden och för leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard. Utvärdering av effekterna i företagets redovisning av IFRS 16 pågår och är ännu inte avslutad.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta den befintliga standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte godkänts av EU men förväntas träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2021 eller senare. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökat krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Länsförsäkringar driver inom koncernen ett projekt för att analysera effekterna av den nya standarden, projektet är i förstudiefasen.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och mot aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterföretag redovisas som ökning av aktier och andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderbolaget i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas i eget kapital efter avdrag för aktuell skatteeffekt, eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB koncernens och Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB koncernens företag, samtliga dotterföretag och intresseföretag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 23 länsförsäkringsbolagen. Närstående nyckelpersoner är Länsförsäkringar Saks styrelseledamöter och ledande befattningshavare, nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag. Se not 40 Upplysningar om närstående för ytterligare information.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt balansdagens valutakurs. Icke monetära tillgångar och skulder redovisas till transaktionsdagens valutakurs.

Orealiserade valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader.

De valutaterminer som används för att ekonomiskt säkra valutaexponeringen i balansräkningen värderas till verkligt värde och resultat effekter redovisas dels under ränteintäkter och dels som valutaresultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Sak åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att förbinda sig att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringsavtal delas försäkringsavtal in baserat på nivån av försäkringsrisk mellan försäkringsavtal och övriga avtal. Försäkringsprodukter som inte innebär betydande försäkringsrisk ska klassificeras som övriga än försäkringsavtal. Ett analysarbete avseende detta har genomförts hos Länsförsäkringar Sak och resulterat i att merparten av försäkringsavtalen klassificeras med betydande försäkringsrisk. Några försäkringsavtal av mindre värde har identifierats där risken inte överförs till annan part. Då dessa är av marginellt värde har enligt väsentlighetsprincipen samtliga avtal klassificerats som försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som förfallit till betalning eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäk-

ringperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Föryelsepremier för avtal med föryelse före räkenskapsårets utgång men som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal där försäkringsperioden börjar före räkenskapsårets utgång räknas in med de belopp som beräknas inflyta. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som beräknas inflyta. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som Försäkringstekniska avsättningar i rapport över finansiell ställning. Beräkning av avsättningen för ej intjänade premier sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid. Även återförsäkrarens andel av premieinkomsten periodiseras och den del som hänför sig till efter balansdagen redovisas som en fordran. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar motsvarar under redovisningsperioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. I försäkringsersättningarna ingår förutom skadeersättningar även kostnader för skadereglering. Återvinning av skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastningskostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta baserat på summan av halva premieintäkter efter avgiven återförsäkring och genomsnittet av in och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Räntesatsen är riskfri ränta, som för 2017 bestäms till 0,1 procent för kort affär och 1,25 procent för lång affär. Den del av överförd kapitalavkastning som motsvarar värdesäkring av skadelivräntan har förts över till försäkringsersättningar och ingår i posten förändring i avsättning för oreglerade skador. Till följd är nettot på kapitalavkastningen som överförs från finansrörelsen/ till försäkringsrörelsen en ökad kapitalkostnad motsvarande effekten av de värdesäkrade skadelivräntorna.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, kassa och bank och lån. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av finansiella tillgångar, kapitalförvaltningskostnader inklusive kostnader för egen personal, lokaler med mera som kan hänföras till kapitalförvaltning, samt övriga finansiella kostnader inklusive olika avgifter och externa kostnader för kapitalförvaltning ingår i kapitalavkastningen. I kapitalavkastningen ingår även realiserat resultat på placeringstillgångar. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

I försäkringsrörelsen diskonteras avsättning för oreglerade skador på skadelivräntor, ränteomvärderingseffekten på skadelivräntor redovisas i Kapitalavkastningen.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserade resultat på placeringstillgångar och derivat ingår i posterna orealiserade vinster samt orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återförs ackumulerade orealiserade värdeförändringar som orealiserat resultat.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, samt eventuella justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna nyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan nyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid den tidpunkt när utdelningen redovisas som en skuld.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar och skulder. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas årligen för nedskrivningsbehov. Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden, som har bestämts till fem år.

Andra immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar består av egenutvecklade och förvärvade IT-system och kundbaserade tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning.

Företagets egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om tillgången är identifierbar samt om företaget har kontroll över tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Övriga utgifter för utveckling redovisas som en kostnad när de uppkommer. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgång till vilka de hänförs sig.

Avskrivningstiden bestäms utifrån nyttjandeperioden som uppgår till fem år, förutom för kundregister för gruppolycksfall och gruppsjuk som har en nyttjandeperiod på åtta år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Motsvarande belopp för aktiverade utvecklingsutgifter avsätts i eget kapital till fond för utvecklingsutgifter.

Placeringstillgångar

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov.

Finansiella tillgångar och skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp. Upplysning om kvittningar som gjorts i balansräkningen lämnas i not 36 Upplysning om kvittning.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningstillfället utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades och de valmöjligheter som finns i IAS 39. Efter det första redovisningstillfället avgör klassificeringen hur det finansiella instrumentet värderas. För instrument klassificerade som Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen motsvarar anskaffningsvärde verkligt värde utan tillägg för transaktionskostnader.

Värdering av finansiella instrument sker löpande till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde beroende på vilken kategori instrumentet tillhör.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option. Kategorin Innehav för handelsändamål utgörs av derivat vilka har ett positivt marknadsvärde.

I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option återfinns tillgångar vilka förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden. Det verkliga värdet utgör även grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare. Eftersom förvaltning och utvärdering av dessa tillgångar sker till verkligt värde har företaget valt att klassificera dessa instrument som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option utgörs av posterna Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Övriga finansiella placeringstillgångar. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgörs av finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är derivat eller noterade på en aktiv marknad. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansräkningen utgörs Lånefordringar och kundfordringar av posterna Övriga fordringar, Kassa och bank samt Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. En finansiell skuld som innehas för handel klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsak-

ligen i syfte att säljas inom kort. Företaget har valt att klassificera derivat vilka har ett negativt marknadsvärde i kategorin Innehav för handelsändamål. Förändringar i verkligt värde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Företaget har inga finansiella skulder i kategorin Finansiella skulder värderade enligt Fair value option.

Andra finansiella skulder

Kategorin Andra finansiella skulder utgörs av posterna Övriga skulder samt Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Skulderna i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som de indata som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av företagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frekvens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde.

Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som Räntebärande värdepapper emitterande av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Derivat samt Övriga finansiella placeringstillgångar.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv används en värderingsteknik för att ta fram det verkliga värdet. Företaget innehar exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har fastställts genom att använda en värderingsteknik som bygger på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som Aktier och andelar samt Derivat. I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation återfinns i balansräkningen som posterna Aktier och andelar, samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Nedskrivningsprövning för immateriella tillgångar och andelar i dotterföretag och intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde.

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporteringstillfälle bedömer företaget om det föreligger ett nedskrivningsbehov av någon finansiell tillgång genom att utvärdera objektiva bevis för att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som påverkar möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en löptid under ett år diskonteras inte. Nedskrivningar belastar resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

När det inte längre finns någon indikation på att nedskrivningsbehovet fortfarande föreligger och då det sker en förändring i de antaganden som legat till grund för beräkning av återvinningsvärdet återförs en redovisad nedskrivning. En återföring görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av Lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kassa och bank

Kassa och bank består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Saldo på koncernkonto samt tillgodohavande i Länsförsäkringar Bank AB (publ) redovisas som Övriga fordringar i balansräkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. De anskaffningskostnader som aktiveras är provisionskostnader och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Inom skadeförsäkringsverksamheten periodiseras den aktiverade kostnaden på ett sätt som motsvarar periodiseringen av ej intjänad premie. Avskrivningstiden överskrider inte 12 månader.

Obeskattade reserver

Förändringar av obeskattade reserver redovisas över resultaträkningen som Bokslutsdispositioner.

Obeskattade reserver kvittas i förekommande fall mot skattemässiga förlustavdrag eller blir föremål för beskattning när de löses upp.

Säkerhetsreserven utgör en kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Åtkomsten är begränsad och kräver i vissa fall myndighetstillstånd. Upplösning kan endast ske mot förluster i försäkringsrörelsen eller vid minskad volym i försäkringsrörelsen.

En redovisningsenhet kan göra en avsättning till en periodiseringsfond för att minska det skattepliktiga resultatet under inkomståret men måste återföra samma periodiseringsfond till beskattning under det sjätte året efter avsättningsåret.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av Ej intjänade premier och kvardröjande risker samt Oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringsavtal. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om avsättningen för ej intjänade premier bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade kvarvarande skade- och driftskostnaderna, förstärks den med ett tillägg för kvardröjande risker.

Oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som inträffat men ännu inte anmälts till företaget, så kallad IBNR avsättning. Avsättningen inkluderar förväntade framtida utbetalningar inklusive samtliga kostnader för skadereglering. Som grund för uppskattningen av avsättningsbehovet används, generellt, vedertagna aktuariella metoder. För större enskilda skador och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs individuella bedömningar. Med undantag för skadelivräntor och viss olycksfallsaffär av ringa omfattning så diskonteras inte avsättning för oreglerade skador. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder där värdesäkringingen uppskattas med break even inflation och diskonteringen sker med Solvens II nominell räntekurva. Ränteomvärderingseffekt redovisas som en finansiell kostnad eller intäkt.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av företagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för företagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2 Risker och riskhantering. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande i samband med bokslut. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Som grund för prognoserna över avsättningsbehovet ligger vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering med undantag för skadelivräntor och viss olycksfallsaffär av ringa omfattning. Om prövningen visar att avsättning inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Sak och återförsäkrare genom vilka företaget kompenseras för förluster på avtal utfärdade av företaget och som uppfyller klassificeringskraven för försäkringsavtal enligt ovan, klassificeras som avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring klassificeras på samma sätt, när företaget mottar risker från andra företags försäkringsavtal. För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som företaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar och Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal. Skulder inom återförsäkring är primärt avräkningar mot länsförsäkringsbolag samt även premier som ska betalas för återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Länsförsäkringar Sak bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar

avseende återförsäkringsavtal. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Ingen rörlig ersättning utgår till anställda inom Länsförsäkringar Sak.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Augiftsbestämda pensionsplaner

Företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Den förmånsbestämda delen är försäkrad genom Försäkringsbranschens pensionskassa (FPK). Denna pensionsplan innebär att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Företaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Företaget har reserverat för den potentiella framtida kostnaden som uppstår om en anställd utnyttjar förmånen att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad med antaganden om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen redovisas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar under perioden uppdelat utifrån de olika verksamhetsgrenarna.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Riskhanteringssystemet inom Länsförsäkringar Sak

Bolaget bedriver verksamhet inom skadeförsäkring samt skadelivränterörrelse.

Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras och hanteras, att riskvärderingen är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till de tagna riskerna. Inom Länsförsäkringar AB-koncernen har inrättats ett gemensamt riskhanteringssystem, som utgör en del av systemet för intern kontroll. Riskhanteringssystem definieras som de strategier, processer, rutiner, interna regler, limiter, kontroller och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att bolaget löpande kan identifiera, mäta, övervaka, styra, hantera, rapportera och ha kontroll över de risker som bolagen är eller kan förväntas komma att bli exponerade för.

Framåtblickande analyser i form av egen risk- och solvensanalyser genomförs årligen. Det övergripande målet med Egen risk och solvensanalysen (ERSA) är att säkerställa att kapitalbasen är och förblir tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. I det löpande arbetet ingår att hantera kända risker och att identifiera nya risker. En samlad rapportering avseende samtliga risker i bolagets verksamhet sker kvartalsvis till Risk- och kapitalutskott och Revisionsutskott samt styrelsen.

Organisation av riskarbetet

Länsförsäkringar AB-koncernen har inrättat ett gemensamt riskhanteringssystem. Koncernens system för riskhantering framgår av koncerninstruktionen och av en koncerngemensam riskpolicy som fastställs av Länsförsäkringar ABs styrelse och godkänns av styrelserna i respektive dotterbolag. Respektive försäkringsdotterbolag tar sedan fram en bolagsspecifik riskpolicy med utgångspunkt i den koncerngemensamma. Med utgångspunkt i det koncerngemensamma riskhanteringssystemet utformar dotterbolagen även närmare regler för hantering av bolagsspecifika risker.

Riskhanteringssystemet utgör en integrerad del av organisationsstruktur och beslutsprocesser och bidrar till att målen för verksamheten kan uppnås med en högre grad av säkerhet. Systemet omfattar, utöver riskhantering i verksamheten, även den oberoende riskhanteringsfunktionen i andra försvarslinjen. Även Compliancefunktionen och Aktuariefunktionen har en roll i riskhanteringen. Vd ansvarar för att av styrelsen beslutade styrdokument införlivas i verksamheten och respektive chef inom bolaget ansvarar för riskerna i den egna verksamheten.

Riskhanteringsfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen och utgör ett stöd för vd, ledning och operativa enheter att fullgöra sitt ansvar för att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Regelbunden rapportering avseende riskerna sker till vd, ledning, Risk- och kapitalutskottet och Revisionsutskottet samt till styrelsen.

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna och säkerställa kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna samt att bistå styrelse och vd i aktuariella frågor. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att på eget initiativ rapportera till styrelse och vd i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av de försäkringstekniska avsättningarna, värderingen av försäkringsriskerna samt återförsäkringskydd och andra riskreduceringstekniker.

Compliancefunktionen är en oberoende kontrollfunktion med ansvar att övervaka och kontrollera regelefterlevnaden i den tillståndspliktiga verksamheten. Funktionen identifierar och rapporterar risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad och lämnar rekommendationer till åtgärder till berörd personal, vd och styrelse.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

Kapitalplanering

Styrningen av risktagandet hänger nära samman med styrningen av användningen av bolagets kapital. I samband med den årliga affärsplaneringen, och däremellan vid behov genomförs en ERSA med en plan för finansiering av bolagets verksamhet. Planen som anger planerad sammansättning av kapitalbas och risker avser att säkerställa att bolaget vid var tid har tillräckligt med kapital för att svara mot de risker som verksamheten genererar.

Bolaget har en kapitalbas som överstiger den lagstadgade erforderliga solvenskravet (Solvens II) med god marginal. Den samlade riskbilden enligt Solvens II rapporteras även den kvartalsvis till styrelsen och de regulatoriska kraven beaktas i hög grad vid styrning och uppföljning av affärsmässiga beslut. Kvantitativ information om kapitalbas, kapitalkrav och kapitalkvot finns i Förvaltningsberättelsen under kapitlet Kapitalsituation.

Riskkarta och Riskprofil

Länsförsäkringar Sak är exponerat mot olika risker vilket påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Vilket beskrivs mer i Länsförsäkringar AB-koncernens Solvency and Financial Condition Report.

Följande punkter beskriver Länsförsäkringar Saks verksamhet och risktagande:

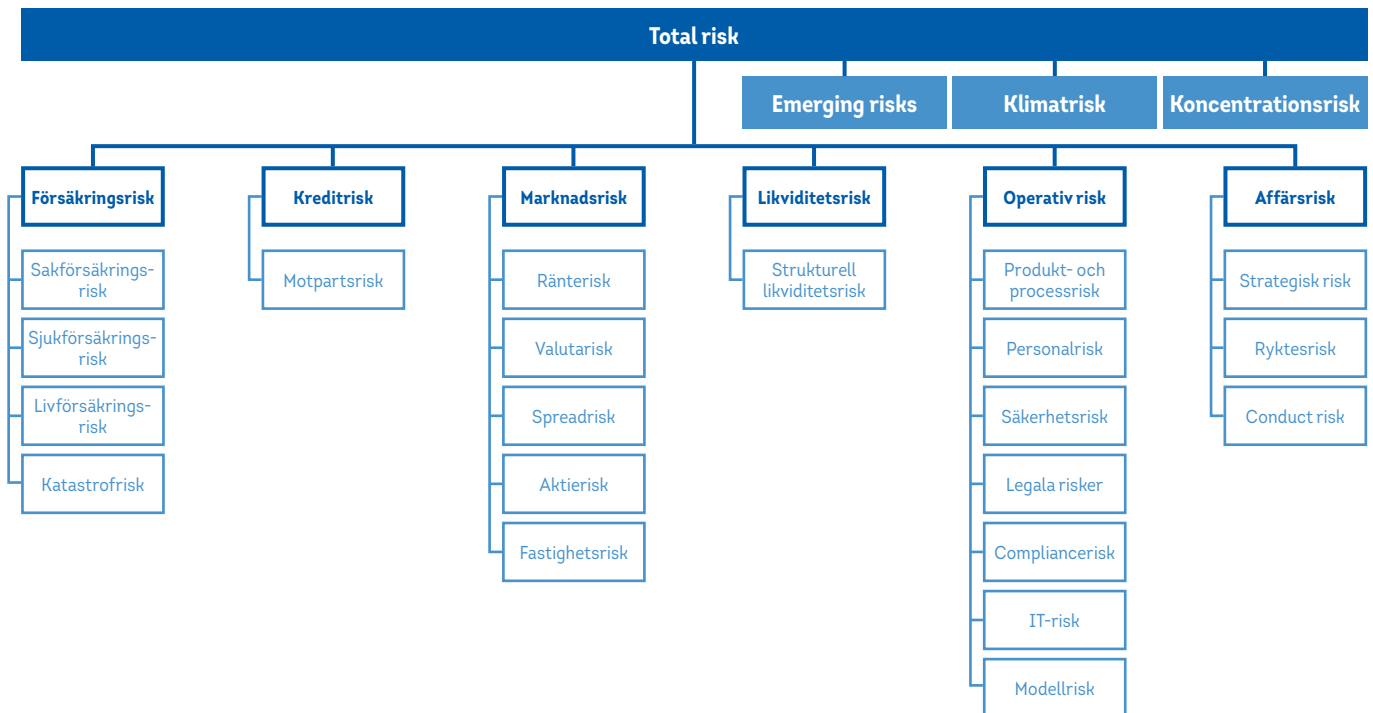
- Bedriver verksamhet inom skadeförsäkring samt skadelivränterörrelse
- Verksamheten riktar sig huvudsakligen mot små och medelstora företag samt privatpersoner.
- Verksamheten bedrivs i huvudsak i Sverige. Bolaget bedriver även internationell mottagen återförsäkring.
- De risker som tas inom skadeförsäkring återförsäkras i relativt hög utsträckning; självbehållen är låga.
- För Länsförsäkringsgruppens räkning sköts omfattande verksamhet avseende återförsäkring. Verksamheten medför betydande motparts-exponeringar brutto men bedöms inte medföra stora risker netto.
- Riskerna i de placeringstillgångar som Länsförsäkringar Sak förvaltar för egen räkning hålls på en relativt låg nivå.
- Länsförsäkringar Sak är indirekt exponerat mot försäkringsrisker, marknadsrisker och fastighetsrisker som uppkommer i dotterbolagsinnehav. I Sak-koncernen ingår Agria, Länsförsäkringar Gruppliv samt fastighetsbolagen Utile Dulci och Länsförsäkringar Sak Fastighets AB.

I den kvartalsvisa riskrapporteringen mäts Länsförsäkringar Sak-koncernens samlade risker d.v.s. riskerna för Sak-bolagets, inklusive dotterbolagens, försäkringsrisker och marknadsrisker inkluderas i beräkningen.

Nedanstående illustration visar Länsförsäkringar Saks riskkarta

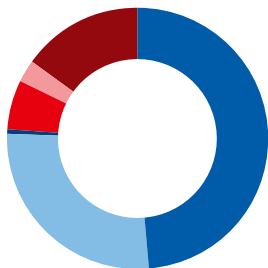
I nedanstående figurer (figur 1 och 2) visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Sak-koncernen där moderbolagets dotterbolag medräknas och genomlyses i syfte att visa bolagets riskprofil med hänsyn tagen till dotterbolagens respektive underliggande risker per 2017-12-31 uppdelat på riskkategorier.

Figur 1. Indelning av risk i Länsförsäkringar Sak

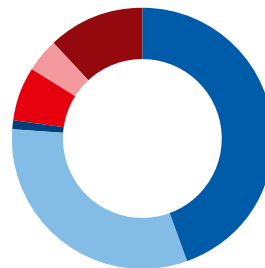
Figur 2. Fördelning av totalt kapitalkrav i Länsförsäkringar Sak-koncernen

Q4 2017

● Marknadsrisk 49% ● Sjukförsäkringsrisk 6%
 ● Skadeförsäkringsrisk 27% ● Motpartsrisk 3%
 ● Livförsäkringsrisk 1% ● Operativ risk 15%

Q4 2016

● Marknadsrisk 45% ● Sjukförsäkringsrisk 7%
 ● Skadeförsäkringsrisk 32% ● Motpartsrisk 4%
 ● Livförsäkringsrisk 1% ● Operativ risk 12%

Länsförsäkringar Saks största riskexponering netto återfinns inom de placeringstillgångar som bolaget har och ingår därmed i marknadsrisken. Största försäkringsriskexponeringen brutto är åtaganden inom den med Länsförsäkringsbolagen gemensamma Medlemsbolagspoolen samt trafikpoolen. Dessa bruttoexponeringar begränsas dock kraftigt med återförsäkringskydd, varför nettorisken är låg relativt sett övriga försäkringsrisker.

Länsförsäkringar Saks solvenskvot, där kapitalkravet är beräknat med bolagets Partiella Interna Modell, överstiger med marginal det lagstadgade kravet. Solvenskapitalkvoten, dvs relationen mellan kapitalbas och kapitalkrav enligt Solvens II var 2017-12-31 221 (260) procent.

Skadeförsäkringsrisker

I Länsförsäkringar Sak uppstår skadeförsäkringsrisk, i form av premie-, reserv- och katastrofrisk. Med premierisk avses risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Med reservrisk avses risken för förluster till följd av negativt utfall vid avvecklingen av avsättningarna för oreglerade skador. Med katastrofrisk avses risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Risikexponering

Försäkringsverksamheten i Länsförsäkringar Sak är väl diversifierad och består av försäkringsgrenarna Sjukdom och Olycksfall, Sjukvård, Företag och Fastighet, Rättsskydd, Ansvar, Trafik, Motorfordon, Varutransport, Sjöskako, Hem och Villa, Kredit och Borgen, Direkt försäkring svenska risker, Direkt försäkring utländska risker samt mottagen återförsäkring.

Hantering

Den affärsverksamhet Länsförsäkringar Sak med dotterbolag bedriver innebär att försäkringsrisker (skade-, sjuk- och livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk) tas medvetet, som ett led i bedrivandet av affärsverksamheten. Sådana risker är därför önskvärda, förutsatt att de tas som ett led i att fullfölja beslutad affärsstrategi och enligt de regelverk som har ställts upp för respektive verksamhet. God riskutjämning ska eftersträvas dels mellan olika affärer, dels inom respektive affär. Begränsning av försäkringsrisken sker genom att utformning av försäkringsvillkor och enskilda försäkringsavtal ger en önskvärd riskexponering, samt att återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i de affärer där det är motiverat. Katastrofrisk inom försäkringsrisken hanteras genom återförsäkringsskydd. Utifrån riskanalyser inom affärsverksamheten med stöd från affärsområde Återförsäkring specificeras behovet av återförsäkring. I ERSAn beräknas en total riskexponering (risktolerans) i försäkringsrisk, som en del av bolagets totala risk.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen har bolaget, genom avgiven återförsäkring försäkrat sig mot risken för mycket stora skador. Bolagets egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, och den gräns upp till vilken återförsäkringsskyddet täcker kostnader per skadehändelse, skydd, varierar från produkt till produkt. Limiter per motpart och gränser för självbehåll hanteras genom styrdokument och dessutom begränsas användning av återförsäkrare till bolag med bra kreditvärdighet. Återförsäkring för trafikförsäkringsaffär och olycksfallsaffär hanteras genom poollösningar i länsförsäkringsgruppen som i sin tur är skyddat med externa återförsäkringsskydd. Andra faktorer som påverkar riskerna är produktsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler, riskbesiktningar och kompetent skadereglering.

Risikkänslighet

Tabell 1 visar känsligheten i Bolagets resultat och egna kapital för förändringar av premienivå, skadefrekvens och skadeinflation.

Tabell 2 visar hur uppskattad skadekostnad fördelar sig på löptid.

Tabell 1. Känslighetsanalys skadeförsäkringsrisk, Mkr

	Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2017	2016	2017	2016
10% lägre premienivå	-248	-220	-193	-172
10% ökad skadefrekvens eller högre genomsnittsskada	-159	-167	-124	-130
1% högre skadeinflation årligen	-157	-186	-122	-145

Det totala åtagandet för pågående försäkringar samt för oreglerade skador netto uppgår till 14,2 (14,5) mdr. Uppskattningen av kostnaden för de oreglerade skadorna netto är förknippad med osäkerhet om vad skadorna, kanske flera år framåt i tiden, kan komma att kosta. Det återförsäkringsskydd som finns beskrivet ovan begränsar risken och avsättningen för oreglerade skador brutto per 2017-12-31 uppgick till 10,4 (10,4) Mkr.

Den aktuella reservberäkningen utvecklas kontinuerligt så att använda metoder är väl anpassade till förutsättningarna för respektive verksamhetsgren eller del därav. En väsentlig del av uppföljningen är även de regelbundna genomgångar som görs av individuella oreglerade skador.

Medelduration i Länsförsäkringar Saks försäkringsportfölj är 3,5 (3,7) år, och är något lägre från föregående år. Hur nuvärdesberäknade förväntade betalningar på oreglerade skador fördelar sig på löptid syns i diagrammen nedan. Tabell 2 visar utvecklingen av uppskattad skadekostnad före och efter återförsäkring.

Tabell 2. Uppskattad skadekostnad före och efter återförsäkring (Mkr)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Summa
Vid slutet av skadeåret	1 024,0	912,9	1 002,9	1 058,5	1 108,9	1 179,4	1 103,7	
Ett år senare	1 094,6	915,1	884,3	881,9	959,8	1 009,6		
Två år senare	1 036,1	962,6	916,9	996,3	948,9			
Tre år senare	1 038,5	923,9	938,7	916,8				
Fyra år senare	997,1	934,7	893,1					
Fem år senare	997,7	936,8						
Sex år senare	1 003,4							
Sju år senare								
Uppskattad skadekostnad	1 003,4	936,8	893,1	916,8	948,9	1 009,6	1 103,7	
Ackumulerade skadeutbetalningar	900,8	810,8	802,9	778,6	803,7	710,0	666,4	
Ersättningsreserv	102,6	126,0	90,2	138,2	145,1	299,6	437,3	1 339,1
Ersättningsreserv äldre årgångar								1 056,7
Ersättningsreserv för mottagen återförsäkring								9 347,9
Summa ersättningsreserv, brutto								11 743,7
Skadelivräntereserv, brutto								1 650,7
Skaderegleringsreserv, brutto								208,1
Avsättning för oreglerade skador, brutto								13 602,6
Ersättningsreserv, återförsäkrares andel								8 934,8
Skadelivräntereserv, återförsäkrares andel								1 414,0
Skaderegleringsreserv, återförsäkrares andel								0
Avsättning för oreglerade skador, återförsäkrares andel								10 348,8
Avsättning för oreglerade skador, för egen räkning								3 253,7

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Länsförsäkringar Sak har en viss exponering för katastrofrisker för egen räkning. Länsförsäkringar Sak hanterar ett för länsförsäkringsgruppen gemensamt återförsäkringskydd avseende storm och naturkatastrofer där Länsförsäkringar Sak står viss risk för egen räkning. Det andra verksamhetsområdet där Länsförsäkringar Sak för egen räkning exponeras för viss katastrofrisk är den internationellt mottagna återförsäkringen.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisken i Länsförsäkringar Sak är låg och härrör sig till skadelivränterörelsen som är föremål för livfallsrisk. Livfallsrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för förluster som direkt eller indirekt orsakas av ändringar, i nivå eller volatilitet, i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument inklusive förluster orsakade av brister i matchningen mellan tillgångar och skulder.

- Med ränterisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av marknadsräntor.
- Med valutarisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av valutakurser.
- Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av spreadar mellan marknadsräntor.
- Med aktierisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser.
- Med optionsrisk avses risken för förluster till följd av förändringar i marknadsvärdet på optionsinnehav orsakade av förändringar i volatilitet i marknaden.
- Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väl diversifierade.

Riskexponering

Marknadsriskerna uppstår främst i bolagets placeringsportfölj genom placementsbeslut om hur försäkringsföretagets placeringsstillgångar förvaltas. Förvaltningen sker i enheten Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB. Marknadsrisk fås även via ränterisken i bolagets försäkringstekniska avsättningar.

De tillgångsklasser som ingår i förvaltningen är aktier, räntebärande värdepapper, alternativa investeringar samt fastigheter. Målet med förvaltningen är att uppnå högsta möjliga avkastning givet vald risknivå inom ramen för legala restriktioner samt gällande av styrelsen beslutade riktlinjer. Styrelsen har det övergripande ansvaret genom beslut om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer och allokeringensmandat inklusive en totallimit samt även delimitter för olika marknadsriskkategorier i bolaget.

Den största exponeringen i bolaget är fastigheter. Detta via delägande av handelsbolaget Utile Dulci som avser kontorsfastigheter samt andel av Humlegården AB.

I de räntebärande tillgångsportföljerna finns ränterisk från statsobligationer, kreditobligationer och derivatinstrument. Ränterisk finns även inbyggd i försäkringsskulderna genom att avsättningarna diskonteras med en aktuell marknadsränta.

Kreditspreadrisk är risken för förluster till följd av ändring, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Länsförsäkringar Sak har spreadrisk-exponering i svenska bostadsobligationer och genom innehav i främst globala och amerikanska Investment Grade och High Yield-fonder.

Den valutaexponering som finns härrör till försäkringsskulder och placeringsstillgångar i andra valutor.

Bolaget har aktieriskexponering genom fondinvesteringar mot främst svenska, europeiska och amerikanska aktier men även mot japanska aktier och tillväxtmarknadsaktier.

Hantering

Inom Länsförsäkringar Sak beslutar styrelsen om ramar för risktagandet bland annat genom att fastställa placeringsriktlinjer och allokeringensmandat med ett angivet maximalt SCR för marknadsrisk samt aktuella delimitter för olika marknadsriskkategorier i bolaget.

Den främsta riskreduceringstekniken som tillämpas vid förvaltningen av tillgångarna i koncernens bolag är diversifiering. Bolagens investeringar sprids på flera tillgångsslag samt segment inom dessa vilket ger exponering mot olika riskfaktorer som reagerar på olika sätt på de finansiella marknadernas rörelser. I förvaltningen av tillgångarna i koncernens bolag används även i viss utsträckning derivatinstrument för att skydda bolagens balansräkningar mot oönskade marknadsrisker. I syfte att reducera ränterisk använder förvaltningen ränteterminer (futures och forwards) samt ränteswapar. Valuteterminer används även regelbundet för att reducera valutarisken i portföljen.

Riskkänslighet

Tabell 3 visar hur förändringar på de finansiella marknaderna påverkar bolagets resultat och det egna kapitalet.

Tabell 4 visar kreditkvalitet avseende tillgångar

Tabell 5 visar känslighet mot valutakursförändringar.

Tabell 3. Känslighetsanalys marknadsrisk

Mkr		Inverkan på resultat före skatt		Inverkan på eget kapital	
		2017	2016	2017	2016
Fastighetsrisk ¹⁾	10% lägre marknadsvärde	-243	-217	-189	-169
Ränterisk ²⁾	1% högre räntenivå	-73	-24	-57	-19
Aktierisk ³⁾	10% lägre aktiekurser	-67	-36	-52	-28
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread	-110	-82	-86	-64
Realränterisk ⁴⁾	1% ökad realränta	2	5	2	4

¹⁾ Effekten påverkar endast konsolideringskapitalet samt kapitalbas Solvens II i Länsförsäkringar Sak.

²⁾ Ränterisken från genomlysta placeringstillgångar samt från skadelivräntorna i FTA. Övrig FTA går inte över resultatet.

³⁾ Aktier och andelar genomlysta tillgångar, inklusive derivat och aktier i hedgefonder.

⁴⁾ Netto av effekten på placeringstillgångarna och effekten på reserverna. Nominell ränta antas vara oförändrad.

Tabell 4. Kreditkvalitet avseende tillgångar

	Mkr	
Uppdelning av finansiella tillgångar	2017	2016
Utlåning till kreditinstitut		
A	627	779
Summa	627	779

Obligationer och andra räntebärande värdepapper¹⁾

AAA – svenska staten	208	901
AAA – andra statspapper än svenska	0	0
AAA	1 602	1 806
AA	42	98
A	96	125
BBB	113	347
BB	12	74
B	0	35
CCC	0	4
CC	0	0
NR	194	340
Summa	2 268	3 732

¹⁾ Per 2017 och 2016 avses marknadsvärde inklusive upplupen ränta. Per 2017 avses endast direktägda innehav. Per 2016 ingår även till viss del indirekt exponering till exempel via genomlysning av fonder.

Tabell 5. Påverkan på resultat per bokslutsdagen av en förstärkning på 10% i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan, före skatt, Mkr	
	2017	2016
AUD	-0,2	0,0
CHF	0,3	1,6
CNY	-0,3	0,0
DKK	0,9	0,0
EUR	-1,7	0,9
GBP	-1,9	-0,1
HKD	-2,0	0,0
INR	-0,4	0,0
JPY	-1,8	-0,3
KRW	-1,2	-1,4
NOK	-0,1	0,5
NZD	-0,2	0,0
RUB	-0,3	-0,4
USD	-5,3	-0,7
PLN	-0,1	0,1

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden.

- Motpartsrisk i banktillgodohavanden avser risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden.
- Motpartsrisk i finansiella derivat avser risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.
- Motpartsrisk i avgiven återförsäkring avser risken för förluster till följd av att återförsäkringsgivare inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran.

Riskexponering

Länsförsäkringar Saks exponering för motpartsrisker uppstår främst genom avgiven återförsäkring samt genom användning av finansiella derivat och kassahållning. Dessa exponeringar uppstår i försäkringsverksamheten respektive hanteringen av bolagets tillgångsportfölj.

Hantering

Exponeringen för motpartsrelaterade kreditrisker mäts som den sammanställda summan av potentiella förluster för det fall att motparterna fallerar. Exponeringen avser dels finansiella derivat, dels återförsäkringsgivare.

Motpartsriskerna mot återförsäkringsgivare avser återförsäkringsfordringar och återförsäkrarens andel av oregrerade skador. Motpartsrisker i finansiella derivat avser exponering per godkänd motpart baserat på kreditvärdighet.

Motpartsrisken reduceras primärt genom diversifiering av de motparter som bolaget använder vid handel av finansiella derivat samt via daglig avräkning. Koncentrationsrisken på motparter begränsas genom limiter för exponering mot varje emittent eller grupp av emittenter som har inbördes anknytning samt för exponering av kreditinstrument per ratingnivå. Dessa limiter och förlusten vid fallissemang per motpart följs upp kvartalsvis. Genom att noga utvärdera potentiella återförsäkrare och tillämpa limiter för maximal exponering mot respektive motpart, minskas motpartsrisken kopplad till återförsäkring redan i det inledande skedet. Arbetet fortsätter genom att regelbundet följa upp och aktivt bevaka utvecklingen i dessa motparter kreditvärdighet.

Känslighetsanalys

Tabell 6 visar den rating av motparter som ingår i bolagets återförsäkrings-skydd. Återförsäkringskyddet ska tecknas med motparter med god kredit-värdighet.

Tabell 6. Fördelning av exponering för köpt externt återförsäkringskydd för Länsförsäkringar Sak-koncernen

Exponering för köpt externt skydd 2016 och 2017	Procentuell fördelning per ratingkategori enligt S&P Global	
	2017	2016
AAA	-	-
AA	73	80
A	24	17
BBB	0	0
Alternativ rating ¹⁾	3	3
Total	100	100

¹⁾ AM Best, Fitch.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade processer, mänskliga fel, system eller yttre händelser, inbegripet Legala risker och Compliancerisker.

Risikexponering

De former av operativ risk som Bolaget är exponerad mot är Produkt- och processrisker, Personrisker, Legal risker och Compliancerisker, IT-risker, Modellrisker och Säkerhetsrisker.

Hantering

Bolagets arbete med operativ risk baseras på en LFAB-koncerngemensam metodik som omfattar affärskritiska processer och nyckelkontroller likväl som inrapporterade incidenter och verksamhetens egna självutvärderingar av operativ risk. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår momenten identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering.

Den koncerngemensamma metodiken har även en process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation. Syftet med godkännandeprocessen är att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av risker som kan uppstå i samband med förändringsarbete och att tillse att gällande regelverk efterlevs samt att kundnytta uppnås.

Vidare omfattar den koncerngemensamma metodiken kontinuitetshantering vilket handlar om att upprätta beredskaps-, kontinuitets- och återställningsplaner för hantering av incidenter före, under och efter det att en kris inträffat. Det övergripande målet för säkerhetsarbetet är att skydda organisationens tillgångar mot alla typer av hot - interna eller externa, avsiktliga eller oavsiktliga. Säkerhetsarbetet bedrivs enligt ISO-standarderna för informationssäkerhet och kontinuitetshantering.

Affärsrisk

Affärsrisker delas i Länsförsäkringar Sak-koncernen in i underkategorierna Strategisk risk, Intjäningsrisk, Ryktesrisk och Conduct risk. Kategorin och underkategorierna definieras på följande sätt.

- Affärsrisk är risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning och dåliga rykten.
- Strategisk risk är risken för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, omvärldsförändringar och institutionella förändringar.

- Intjäningsrisk är risken för förluster till följd av en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar.
- Ryktesrisk är risken för förluster till följd av försämrat värde i varumärket till följd av faktiska eller påstådda åtgärder från företaget.
- Conduct risk är risken för otillbörligt uppförande.

Risikexponering

Bolagets exponering för affärsrisker följer av bolagets affärsstrategier där affärsplaneringsprocessen och återkoppling från affärsriskanalyser utgör ett viktigt instrument för att anpassa risknivån efter bolagets förutsättningar och förändringar i omvärlden.

Hantering

Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktning av verksamhet och dels i den årliga affärsplaneringsprocessen. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att företagets risikexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning.

Koncentrationsrisker motverkas primärt genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare, per motpart i finansiella derivat, fakultativ återförsäkring av försäkrade enskilt mycket stora risker och genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar. Länsförsäkringar Saks ledning och styrelse tar återkommande del av rapportering om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer.

Länsförsäkringar Saks placeringstillgångar är fördelade på ett flertal olika tillgångsslag, dock med tyngdpunkt på det strategiska fastighetsinnehav som utgörs av de fastigheter där bolaget har sitt kontor (Tegeluddsvägen i centrala Stockholm).

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för förluster till följd av att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

Risikexponering

För bolaget skulle bristen på likviditet kunna leda till att det inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot kunderna. Bolagets likviditetsrisker är emellertid små då premierna tas in i förväg och större enskilda skador och utbetalningar utöver de normala kassaflödena är kända långt innan de förfaller.

Hantering

Likviditetsrisken minimeras genom att en övervägande del av placeringar görs i värdepapper med hög likviditet som är noterade på etablerade börser. För att ytterligare begränsa likviditetsriskerna finns det regler för hur placeringar får ske i onoterade tillgångar. Vidare framgår av bolagets placeringsriktlinjer att placeringstillgångarna ska placeras med beaktande av bolagets behov av likviditet för att kunna uppfylla bolagets åtaganden.

Tabell 7 visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske under respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna. Beloppen som presenteras i förfallotider är odiskonterade kassaflöden. Merparten av obligationerna och räntebärande värdepapper kan realiserars med kort varsel för att vid var tillfälle täcka de kontraktuella åtagandena på skuldsidan.

Tabell 7. Löptidsanalys för finansiella tillgångar³⁾ och skulder samt försäkringstekniska åtaganden

Mkr	2017						2016					
	<3 mån	3 mån- 1 år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt	<3 mån	3 mån- 1 år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt
Tillgångar												
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	0	36	95	21	-	152	-14	1	68	-	-	55
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	14	153	1 663	139	162	2 130	812	481	1 606	59	110	3 068
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	294	778	2 176	2 141	5 051	10 440	237	665	2 206	2 166	5 124	10 398
Övriga fordringar	31	-	-	-	-	31	109	-	-	-	-	109
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4	-	-	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Skulder												
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	827	1 681	3 703	2 525	5 484	14 220	658	1 742	3 839	2 646	5 642	14 527
Övriga skulder	409	-	-	-	-	409	276	-	-	-	-	276
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	-	-	-	-	14	11	-	-	-	-	11
Summa kassaflöden, netto	-907	-713	231	-225	-271	-1 885	204	-595	41	-421	-408	-1 179
Derivat, in- och utflöden, netto	18	4	15	15	4	56	3	3	14	20	6	40
Summa kassaflöden, finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden	-889	-709	246	-210	-267	-1 829	207	-592	55	-408	-402	-1 140

¹⁾ I balansposten Obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår Räntefonder, dessa har inga kontraktuella förfallotider och har exkluderats i tabellen. Återvinningstiden för värdepapper återspeglar inte likviditeten i portföljen utan slutliga förfall på värdepappren. Dessa är realiserbara vid valfri tidpunkt.

²⁾ Försäkringstekniska avsättningar redovisas brutto, före avgiven återförsäkring.

³⁾ Notera att tabellen visar finansiella tillgångar, inte total tillgångar som svarar mot åtaganden, vilket skulle inkludera till exempel premiefordringar samt bolagets fastighetsinnehav.

Not 3 Premieinkomst		
	2017	2016
Direkt försäkring, Sverige	1 710,2	1 780,5
Direkt försäkring övriga EES	6,7	4,7
Mottagen återförsäkring	2 108,6	1 961,0
Summa	3 825,5	3 746,2

Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		
	2017	2016
Överförd kapitalavkastning	24,4	14,1
Räntesatser, procent		
Avsättningar för försäkringar med lång avvecklingstid i SEK	1,25	0,75
Avsättningar för försäkringar med kort avvecklingstid SEK	0,1	0,05

Den beräknade avkastningen på de tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna överförs från finansrörelsen till det tekniska resultatet. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten efter avgiven återförsäkring samt på genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring under året. Kapitalavkastningen delas upp i två delar. En del som tillförs skadelivränteresultatet, genom en minskning av kostnaden för uppräknigen av skadelivränteaavsättningen, och en del som redovisas som överförd kapitalavkastning (se även Redovisningsprinciper).

Not 5 Försäkringsersättningar		
	2017	2016
Utbetalda skadeersättningar	-1 430,3	-1 388,7
Driftskostnader för skadereglering	-170,6	-151,6
Summa	-1 600,9	-1 540,3

Not 6 Driftskostnader		
	2017	2016
Anskaffning och administration		
Anskaffningskostnader ¹⁾	-336,0	-320,5
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	27,4	6,9
Administrationskostnader	-125,4	-143,0
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	23,7	13,8
Summa	-410,3	-442,8
Övriga driftskostnader		
Driftskostnader i kapitalförvaltning	-20,5	-20,4
Driftskostnader för skadereglering	-170,6	-151,6
Summa	-191,1	-172,0
Summa	-601,4	-614,8
¹⁾ Varav provisioner för direkt försäkring	-96,2	-92,3

Totala driftskostnader per kostnadslag		
	2017	2016
Personalkostnader	-217,4	-210,6
Lokalkostnader	-12,4	-14,0
Avskrivningar	-2,9	-3,1
Serviceintäkter	34,2	33,6
Övriga kostnader	-402,9	-420,7
Summa	-601,4	-614,8

Bolaget hyr lokaler, inventarier och IT-utrustningar av moderbolaget Länsförsäkringar AB.

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
	2017	2016
Följande arvoden har utgått till revisorer		
KPMG AB, revisionsuppdrag	1,3	1,3
KPMG AB, revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	0,0	0,0
KPMG AB, skatterådgivning	0,1	0,1
KPMG AB, övriga tjänster	0,2	0,0
Summa	1,6	1,4

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlats av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar		
	2017	2016
Medelantal anställda, Sverige		
Män	68	65
Kvinnor	114	111
Totalt antal anställda	182	176

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare		
	2017	2016
Löner och ersättningar	111,3	107,1
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	71,5	70,4
varav pensionskostnader	29,3	29,1
Summa	182,8	177,5

Styrelse och ledande befattningshavare, 12 (12)		
	2017	2016
Löner och ersättningar	10,9	8,6
varav fast lön till vd	3,7	3,5
varav rörlig lön till vd	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	5,7	3,9
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	8,3	7,3
varav pensionskostnader	3,8	3,6
Summa	19,2	15,9

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader		
	2017	2016
Löner och ersättningar	122,2	115,7
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	79,8	77,7
varav pensionskostnader	33,1	32,7
Summa	202,0	193,4

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter och styrelseledamöter inom Länsförsäkringar AB-koncernen erhåller inte styrelsearvode.

En styrelseledamot, Sven Eggefalk, som ingår i Ersättningar till ledande befattningshavare nedan har inte erhållit något arvode. Det av stämman beslutade arvodet avstås till det länsförsäkringsbolag där anställningen finns.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavaren består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Not 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar
Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare (Belopp i Tkr)

2017	Grundlön	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön, % Avgiftsbestämd
Ann Sommer, verkställande direktör	3 660	4	1 501	5 165	41
Ricard Robbstål, styrelseledamot	258	0	-	258	-
Göran Spetz, styrelseledamot	258	-	-	258	-
Mariette Nicander, styrelseledamot	269	-	-	269	-
Henrietta Hansson, styrelseledamot	258	-	-	258	-
Jan-Olof Thorstensson, styrelseledamot	202	-	-	202	-
Sven Eggefalk, styrelseledamot	258	-	-	258	-
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (4 personer)	5 574	161	2 324	8 059	40
Dotterföretag (2 personer)	3 519	7	1 809	5 335	43
Totalt 2017	14 256	172	5 634	20 062	
Summa ersättning från moderbolag	10 737	165	3 825	14 727	
Summa ersättning från dotterföretag	3 519	7	1 809	5 335	

2016	Grundlön	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön, % Avgiftsbestämd
Ann Sommer, verkställande direktör	3 482	4	1 395	4 881	40
Ricard Robbstål, styrelseledamot	255	0	-	255	-
Göran Spetz, styrelseledamot	255	-	-	255	-
Mariette Nicander, styrelseledamot	266	-	-	266	-
Henrietta Hansson, styrelseledamot	191	-	-	191	-
Jan-Olof Thorstensson, styrelseledamot	150	-	-	150	-
Magnus Olsson, tidigare styrelseledamot	68	-	-	68	-
Carl Henrik Ohlsson, tidigare styrelseledamot	72	-	-	72	-
Andra ledande befattningshavare					
Moderbolag (4 personer)	3 853	1	2 230	6 084	39
Dotterföretag (2 personer)	4 353	5	2 077	6 435	37
Totalt 2016	12 945	10	5 702	18 657	
Summa ersättning från moderbolag	8 592	5	3 625	12 222	
Summa ersättning från dotterföretag	4 353	5	2 077	6 435	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 18 procent av den pensionsgrundade lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om tre månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande tjugofyra månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicy. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner

Ersättningsutskottets sammansättning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt en styrelseledamot.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2017-12-31	2016-12-31
Styrelseledamöter	33	33
Andra ledande befattningshavare	43	29

Not 9	Övrig teknisk kostnad
--------------	------------------------------

2017-12-31					
Specifikation	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader	
Prognos	2,8	-4,3	0,0	-1,5	
Avräkning	-0,1	0,2	0,0	0,1	
Totalt	2,7	-4,1	0,0	-1,4	

2016-12-31					
Specifikation	Premier & Trafikförsäkringsavgifter	Skadeutbetalningar netto efter självrisk	Kapitalavkastning	Summa avräkning från TFF Övriga tekniska kostnader	
Prognos	2,5	-4,0	0,0	-1,5	
Avräkning	-0,6	0,4	0,0	-0,2	
Totalt	1,9	-3,6	0,0	-1,7	

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som

fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Not 10	Kapitalavkastning, intäkter
---------------	------------------------------------

	2017	2016
Utdelningar		
Erhållna utdelningar från koncernföretag	526,5	20,0
Erhållna utdelningar aktier och andelar	1,0	0,2
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	25,6	20,4
Derivat	13,1	15,2
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	0,4	0,3
Ränteintäkter för finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen ¹⁾	-0,3	-0,3
Övriga ränteintäkter	0,7	0,2
Valutakursvinst, netto	2,3	0,0
Realisationsvinster		
Aktier och andelar	8,1	-
Aktier och andelar i intresseföretag	-	0,2
Aktier och andelar i koncernföretag	-	347,9
Resultat från andelar i handelsbolag (koncernföretag)	61,4	92,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53,3	50,8
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	0,2	0,1
Övriga finansiella placeringstillgångar	3,5	2,5
Summa	695,8	549,9

¹⁾ Varav negativ ränta på räntebärande värdepapper om 3,5 Mkr.

Not 11	Orealiserade vinster på placeringstillgångar
---------------	---

	2017	2016
Aktier och andelar	20,6	145,2
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-	0,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7,3	41,7
Derivat	-	10,6
Summa	27,9	198,1

Orealiserade resultat redovisas netto per instrumenttyp, vilket innebär att nettoeffekten ligger antingen på not realiserad vinst eller not realiserad förlust.

Not 12	Kapitalavkastning, kostnader
---------------	-------------------------------------

	2017	2016
Kapitalförvaltningskostnader	-20,5	-20,4
Övriga finansiella kostnader	-10,8	-10,0
Räntekostnader		
Derivat	-22,9	-14,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-0,4	-0,0
Räntekostnader för finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen	-0,2	-0,2
Övriga räntekostnader	-0,4	-0,4
Valutakursresultat, netto	-	-8,1
Omräkning skadelivräntereserv	-0,8	-2,3
Realisationsförluster		
Aktier och andelar	-	-150,2
Derivat	-20,5	-42,2
Summa	-76,5	-247,8

Not 13	Orealiserade förluster på placeringstillgångar
---------------	---

	2017	2016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-0,2	-
Derivat	-1,5	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	-5,3	-5,2
Summa	-7,0	-5,2

Not 14	Kapitalavkastning per värderingskategori
---------------	---

Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori

	2017	2016
Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	103,9	96,5
Innehav för handelsändamål	-31,8	-30,5
Lånefordringar och kundfordringar	-0,6	-0,5
Andra finansiella skulder	-0,4	-
Poster som ej fördelas på kategori		
Valutakursresultat	2,3	-8,1
Värdebevarande ränta skadelivräntereserven	-5,1	-3,6
Omräkning skadelivräntereserv	-0,8	-2,3
Utdelningar dotter- & intressebolag	526,5	20,0
Realiserat resultat dotter- & intressebolag	61,4	440,5
Kapitalförvaltningskostnader	-20,5	-20,4
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastningen netto	0,3	-0,1
Summa	635,2	491,5

Not 15	Skatter
---------------	----------------

	2017	2016
Aktuell skatt	-134,4	-48,0
Summa aktuell skatt	-134,4	-48,0
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	2,3	2,1
Summa uppskjuten skatt	2,3	2,1
Totalt redovisad skatteintäkt/kostnad	-132,1	-45,9
	2017	2016
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	1144,8	563,7
Skatt enligt gällande skattesats	-251,9	-124,0
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-1,7	-1,7
Skatt ej skattepliktiga intäkter	119,5	80,9
Skatt hänförlig till tidigare år	2,0	-1,1
Summa skatt på årets resultat	-132,1	-45,9
Gällande skattesats, procent	22%	22%
Effektiv skattesats, procent	11,5%	8,1%

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande.

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
31 december						
Fordringar	-1,6	-1,9	-	-	-1,6	-1,9
Skulder	-	-	5,1	7,7	5,1	7,7
Uppskjuten skattefordran (-) / uppskjuten skatteskuld (+)	-1,6	-1,9	5,1	7,7	3,5	5,8
Kvittning	-	-	-	-	-	-
Netto uppskjuten skattefordran (-) / uppskjuten skatteskuld (+)	-1,6	-1,9	5,1	7,7	3,5	5,8

Bolaget har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncern- och intresseföretag.

Not 15 Skatter, forts.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader.

	Belopp vid årets ingång	Redovisat i eget kapital	Redovisat över RR	Belopp vid årets utgång
Fordringar	-1,9	-	0,3	-1,6
Skulder	7,7	-	-2,6	5,1
Uppskjuten skattefordran (-) / skatteskuld (+)	5,8	-	-2,3	3,5

Not 16	Goodwill
---------------	-----------------

	2017	2016
Ingående och utgående anskaffning	144,4	144,4
Ingående och utgående avskrivning	-144,4	-144,4
Redovisat värde vid årets slut	0	0

Not 17 Andra immateriella tillgångar

	Internt upparbetade IT-system	Förvärvade IT-system	Förvärvade kund- baserade tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärden 2017-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärden 2017-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Ingående anskaffningsvärden 2016-01-01	142,4	26,5	322,8	491,7
Årets anskaffningar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärden 2016-12-31	142,4	26,5	322,8	491,7
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående avskrivningar 2017-01-01	-67,8	-8,2	-322,8	-398,8
Årets avskrivningar	-	-1,8	-	-1,8
Utgående avskrivningar 2017-12-31	-67,8	-10,0	-322,8	-400,6
Ingående avskrivningar 2016-01-01	-67,8	-6,4	-322,8	-397,0
Årets avskrivningar	-	-1,8	-	-1,8
Utgående avskrivningar 2016-12-31	-67,8	-8,2	-322,8	-398,8
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar 2017-01-01	-74,6	-	-	-74,6
Utgående nedskrivningar 2017-12-31	-74,6	-	-	-74,6
Ingående nedskrivningar 2016-01-01	-74,6	-	-	-74,6
Utgående nedskrivningar 2016-12-31	-74,6	-	-	-74,6
Redovisade värden				
2016-12-31	0,0	18,3	0,0	18,3
2017-12-31	0,0	16,5	0,0	16,5

Not 18 Aktier och andelar i koncernföretag

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier och andelar	Ägarandel	Bokfört värde fastigheter ¹⁾	Marknadsvärde fastigheter ¹⁾	Eget kapital 2017-12-31 ¹⁾	Varav resultat 2017 ¹⁾	Bokfört värde 2017-12-31 ²⁾	Verkligt värde ²⁾
Försäkringsaktiebolaget Agria (publ)	516401-8003	Stockholm	40 000	100	-	-	316,6	164,9	823,8	990,7
Länsförsäkringar Sak Fastighets AB	556683-6416	Stockholm	1 000	100	342,9	880,3	342,9	-0,0	68,0	880,3
Länsförsäkringar Grupplivförsäkrings AB (publ)	516401-6692	Stockholm	28 000	100	-	-	85,9	36,5	238,8	85,9
Utile Dulci 2 HB	916601-0067	Stockholm	2 176	54,4	1 247,4	2 840,0	1 294,4	112,8	818,7	1 549,7
Summa 2017-12-31							2 039,8	314,2	1 949,3	3 506,6
Summa 2016-12-31							2 351,6	342,5	1 869,0	3 570,6

¹⁾100% av koncernföretagens bokförda värde och marknadsvärde av fastigheter samt eget kapital och resultat.

²⁾Länsförsäkringar Saks bokförda värde och ägarandel av verkligt värde.

Samtliga aktier och andelar i koncernföretag är onoterade.

Anskaffningsvärde	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	1 968,9	2 199,5
Försäljning av andelar i Utile Dulci 2 HB	-	-210,3
Uttag från handelsbolag	-54,4	-39,2
Resultatandel i handelsbolag	40,5	19,0
Ändrad redovisningsprincip handelsbolag	94,3	-
Utgående balans	2 049,3	1 969,0
Akkumulerade nedskrivningar	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	-100,0	-100,0
Utgående balans	-100,0	-100,0
Redovisat värde	1 949,3	1 869,0

Not 19 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag

	2017-12-31	2016-12-31
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Hypotek AB (publ)	134,4	43,1
Noterade obligationer, Länsförsäkringar Bank AB (publ)	15,1	13,0
Summa	149,5	56,1

Not 20 Aktier och andelar i intresseföretag

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/ andelar	Ägarandel	Eget kapital 2017-12-31 ²⁾	Varav resultat 2017 ²⁾	Bokfört värde 2017-12-31 ³⁾	Bokfört värde 2016-12-31 ³⁾	Verkligt värde ³⁾
Länsförsäkringsbolagens Fastighets HB Humlegården	916604-6459	Stockholm	188 722	29,1	-	-	0,0	0,0	0,0
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 582	29,0	127,7	23,5	10,7	10,7	36,8
European Alliance Partners Company AG ¹⁾	CH-0203026423-1	Zürich	9 248	12,5	75,6	2,09	6,0	6,0	9,4
Summa					203,3	25,6	16,7	16,7	46,2

¹⁾ Anledningen till varför European Alliance Partners Company AG klassificeras som intresseföretag trots att ägarandelen understiger 20 procent är att Länsförsäkringar Sak anses ha ett betydande inflytande i bolaget. Länsförsäkringar Sak är representerat i bolagets styrelse och har rättighet att delta i alla beslut som fattas, inklusive strategiska frågor och frågor som rör riktlinjer, budget och verksamhetsplaner. Vidare sker ett stort utbyte av information med bolaget.

²⁾100% av intresseföretagens eget kapital och resultat.

³⁾Länsförsäkringar Saks bokförda värde och ägarandel av verkligt värde.

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	16,7	17,5
Tillkommande och avgående tillgångar	-	-0,8
Utgående balans	16,7	16,7
Redovisat värde	16,7	16,7
Verkligt värde	46,2	48,3

Finansiell information i sammandrag avseende intresseföretagen

Uppgifterna avser Länsförsäkringar Saks ägarandel.

	2017	2016
Intäkter	86,7	77,3
Resultat	7,0	3,3
Tillgångar	76,6	71,4
Skulder	30,4	23,1
Eget kapital	46,1	48,3

Not 21	Aktier och andelar		
		2017-12-31	2016-12-31
	Noterade aktier och andelar	496,9	46,8
	Onoterade aktier och andelar	40,2	42,1
	Summa	537,1	88,9
	Verkligt värde	537,1	88,9
	Anskaffningsvärde	482,4	50,3

Not 22	Obligationer och andra räntebärande värdepapper		
		2017-12-31	2016-12-31
	Emittent		
	Svenska staten	207,9	901,1
	Svenska bostadsinstitut	1 167,6	1 302,5
	Övriga svenska emittenter	886,4	1 027,6
	Övriga utländska emittenter	952,8	558,9
	Summa	3 214,7	3 790,1
	Upplupet anskaffningsvärde	3 171,4	3 660,3
	Marknadsstatus		
	Noterade värdepapper	3 026,4	3 790,1
	Onoterade värdepapper	188,3	-
	Summa	3 214,7	3 790,1
	Bokförda värden jämfört med nominellt belopp		
	Summa överstigande belopp	174,5	257,0
	Summa understigande belopp	-0,1	-0,8

Not 23	Derivat				
		Verkliga värden 2017-12-31	Nominellt belopp 2017-12-31	Verkliga värden 2016-12-31	Nominellt belopp 2016-12-31
	Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
	Aktierelaterade derivat	0	0	-	-
	Ränterelaterade derivat	6,8	761,0	7,8	-1 045,7
	Valutarelaterade derivat	28,4	1 454,4	15,3	831,6
		35,2	2 215,4	23,1	214,1
	Derivatinstrument med negativa värden				
	Aktierelaterade derivat	0	0	0,0	0,0
	Ränterelaterade derivat	0,3	108,2	0,0	-1,4
	Valutarelaterade derivat	11,5	596,8	13,5	-492,3
		11,8	705,0	13,5	-493,7

Not 24	Fordringar avseende direkt försäkring		
		2017-12-31	2016-12-31
	Fordringar på försäkringstagare	334,0	304,9
	Fordringar på försäkringsmäklare	12,7	0,6
	Fordringar på försäkringsföretag	13,0	10,5
	Summa	359,7	316,0

Not 26	Förutbetalda anskaffningskostnader		
		2017-12-31	2016-12-31
	Ingående förutbetalda anskaffningskostnader	16,8	9,9
	Årets avskrivning	-52,7	-9,9
	Årets avsättning	84,9	16,8
	Summa	49,0	16,8

Not 25	Övriga fordringar		
		2017-12-31	2016-12-31
	Fordringar avseende koncernföretag	498,0	748,8
	Fordran på moderbolag	85,9	50,9
	Övriga fordringar	11,0	11,5
	Summa	594,9	811,2

Samtliga anskaffningskostnader har en avskrivningstid inom ett år.

Not 27	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
		2017-12-31	2016-12-31
	Övriga upplupna intäkter	1,3	1,7
	Övriga förutbetalda kostnader	11,9	13,7
	Summa	13,2	15,4

Not 28	Obeskattade reserver		
		2017	2016
	Säkerhetsreserver	1 138,8	1 138,8
	Periodiseringsfonder		
	Avsättning tax 2013	16,7	16,7
	Avsättning tax 2014	10,0	10,0
	Avsättning tax 2015	39,6	39,6
	Avsättning tax 2016	49,7	49,7
	Avsättning tax 2017	16,5	16,5
	Avsättning tax 2018	103,3	-
	Utgående balans 31 december	235,8	132,5
	Summa	1 374,6	1 271,3

Not 29 Ej intjänade premier och kvardröjande risk		2017-12-31			2016-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	
<i>Ej intjänade premier</i>							
Ingående balans	605,8	63,4	542,4	561,1	32,2	528,9	
Avsättningar under perioden	14,0	27,8	-13,8	37,7	31,0	6,7	
Valutakursförändring	-3,7	0,1	-3,8	7,0	0,2	6,8	
Utgående balans	616,1	91,3	524,8	605,8	63,4	542,4	
<i>Kvardröjande risk</i>							
Ingående balans	1,7	-	1,7	4,7	-	4,7	
Avsättningar under perioden	-0,4	-	-0,4	-3,0	-	-3,0	
Utgående balans	1,3	-	1,3	1,7	-	1,7	
Summa ej intjänade premier och kvardröjande risk	617,4	91,3	526,1	607,5	63,4	544,1	

Not 30 Oreglerade skador		2017-12-31			2016-12-31		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	
Inträffade och rapporterade skador	4 883,4	3 176,0	1 707,4	5 392,7	3 749,0	1 643,7	
Inträffade men ej rapporterade skador	7 153,7	5 739,1	1 414,6	7 105,7	5 754,8	1 350,9	
Skadelivräntor	1 662,4	1 419,0	243,5	1 515,5	1 305,9	209,7	
Skaderegleringskostnad	220,1	-	220,1	218,9	-	218,9	
Summa ingående balans	13 919,6	10 334,1	3 585,5	14 232,8	10 809,7	3 423,1	
Periodens avsättning	-139,8	7,3	-147,1	-360,8	-486,7	125,9	
Valutakursförändring	-0,7	7,5	-8,2	41,7	11,1	30,6	
Ränteomvärderingseffekt för skadelivräntor	5,9	-	5,9	5,9	-	5,9	
Beståndsoverlåtelse	-182,4	-	-182,4	-	-	-	
Summa årets förändring	-317,0	14,8	-331,8	-313,2	-475,6	162,4	
Inträffade och rapporterade skador	4 530,7	4 468,0	62,7	4 883,4	3 176,0	1 707,4	
Inträffade men ej rapporterade skador	7 213,1	5 880,9	1 332,2	7 153,7	5 739,1	1 414,6	
Skadelivräntor	1 650,7	-	1 650,7	1 662,4	1 419,0	243,5	
Skaderegleringskostnad	208,1	-	208,1	220,1	-	220,1	
Summa utgående balans	13 602,6	10 348,9	3 253,7	13 919,6	10 334,1	3 585,5	

För skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20%. Övrig försäkring diskonteras inte med undantag för viss olycksfallsaffär av ringa omfattning.

Not 31 Pensioner och liknande förpliktelser		2017-12-31		2016-12-31	
Avsatt till pension	2,8	2,9			
Avsättning till förtida uttag enligt pensionsavtal	2,4	6,0			
Övrig avsättning	14,2	12,6			
Summa avsättningar för pension	19,4	21,5			

Avsättning till pension 2,8 (2,9) Mkr omfattas av Tryggandelagen

Förmånsbestämda pensionsplaner

Bolaget har en förmånsbestämd pensionsplan som är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen. Personer som är födda 1955 eller tidigare kan frivilligt gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fall livsvariga. I de fall uppräknad av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2017	2016
Diskonteringsränta	0,50%	0,60%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	50,0%	50,0%
Framtida löneökning	2,50%	2,50%

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. Avgifter för 2018 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 18,5 Mkr.

	2017	2016
Kostnad för avgiftsbestämda planer	31,3	29,7

Not 32 Övriga avsättningar		
	2017-12-31	2016-12-31
Avsättning för åtagande enligt avtal	9,5	9,7
Övriga avsättningar	1,8	1,6
Summa	11,3	11,3

Not 33 Skulder avseende direkt försäkring		
	2017-12-31	2016-12-31
Skulder till försäkringstagare	287,0	293,2
Skulder till försäkringsmäklare	4,1	4,1
Skulder till försäkringsföretag	307,9	290,0
Summa	599,0	587,3

Not 34 Övriga skulder		
	2017-12-31	2016-12-31
Skulder avseende koncernföretag	61,3	67,4
Skuld till moderbolaget	312,2	195,3
Skulder avseende Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB	0,4	0,5
Övriga skulder	51,7	25,3
Summa	425,6	288,5

Not 35 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	2017-12-31	2016-12-31
Premier, influtna ej förfallna	105,8	100,3
Övriga förutbetalda intäkter	4,9	1,0
Upplupen semester- och övertidsersättning	12,5	13,0
Övriga upplupna kostnader	30,2	28,2
Summa	153,4	142,5

Not 36 Upplysning om kvittning	
---------------------------------------	--

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Bolaget har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Avtalen ger parterna rätt att kvitta skulder och fordringar

i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Nettobeloppet utgörs av de belopp som i händelse av betalningsinställelse eller insolvens skulle erhållas om beloppet är en tillgång, eller betalas, om beloppet är en skuld.

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
2017-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	35,2	-	35,2	-5,4	-15,8	14,0
Skulder						
Derivat	-11,8	-	-11,8	5,4	3,9	-2,5
Totalt	23,4	-	23,4	-	-11,9	11,5

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
2016-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	23,1	-	23,1	-6,4	-5,8	10,9
Skulder						
Derivat	-13,5	-	-13,5	6,4	5,8	-1,3
Totalt	9,6	-	9,6	-	-	9,6

Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
2017-12-31	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
TILLGÅNGAR					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	149,5	-	-	149,5	149,5
Aktier och andelar	537,1	-	-	537,1	537,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 214,7	-	-	3 214,7	3 214,7
Derivat	-	35,2	-	35,2	35,2
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	-	595,2	595,2	595,2
Kassa och bank	-	-	136,7	136,7	136,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	4,0	4,0	4,0
Summa	3 901,3	35,2	735,9	4672,4	4672,4

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
SKULDER				
Derivat	11,8	-	11,8	11,8
Övriga skulder	-	409,4	409,4	409,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	13,6	13,6	13,6
Summa	11,8	423,0	434,8	434,8

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
2016-12-31	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
TILLGÅNGAR					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	56,1	-	-	56,1	56,1
Aktier och andelar	88,9	-	-	88,9	88,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 790,1	-	-	3 790,1	3 790,1
Derivat	-	23,1	-	23,1	23,1
Övriga finansiella placeringstillgångar	151,7	-	-	151,7	151,7
Övriga fordringar	-	-	810,2	810,2	810,2
Kassa och bank	-	-	117,8	117,8	117,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	5,3	5,3	5,3
Summa	4 086,8	23,1	971,3	5 043,2	5 043,2

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
SKULDER				
Derivat	13,5	-	13,5	13,5
Övriga skulder	-	276,3	276,3	276,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	11,3	11,3	11,3
Summa	13,5	287,6	301,1	301,1

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder, forts.

Värderingsmetoder för verkligt värde

I tabellen framgår finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

TILLGÅNGAR	2017-12-31				2016-12-31			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	149,5	-	-	149,5	56,1	-	-	56,1
Aktier och andelar	496,9	-	40,2	537,1	46,8	4,3	37,8	88,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 026,4	-	188,3	3 214,7	3 641,0	-	149,1	3 790,1
Derivat	0,5	34,7	-	35,2	0,7	22,4	-	23,1
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	151,7	-	-	151,7
SKULDER								
Derivat	0,2	11,6	-	11,8	0,0	13,5	-	13,5

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2017, och inte heller under 2016. Under 2017 och under 2016 förekom inte några överföringar från nivå 3.

Aktier och andelar i nivå 3 värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan notering inte kan hittas.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader. För upplysningar om fastställande av verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se not 1 Redovisningsprinciper.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån, dessa värderas genom användande av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Förändring nivå 3	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Totalt
Öppningsbalans 2016-01-01	30,8	100,0	130,8
Förvärv	2,5	34,5	37,0
Avyttringar	-	-	-
Redovisat i årets resultat	4,5	14,6	19,1
Förflyttning till nivå 3	-	-	-
Utgående balans 2016-12-31	37,8	149,1	186,9
Öppningsbalans 2017-01-01	37,8	149,1	186,9
Förvärv	-	35,2	35,2
Avyttringar	-	-	-
Redovisat i årets resultat	2,4	4,0	6,4
Förflyttning till nivå 3	-	-	-
Utgående balans 2017-12-31	40,2	188,3	228,5

Not 38 Förväntade återvinnings- och regleringstider, belopp som förväntas återvinnas

	2017-12-31			2016-12-31		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
TILLGÅNGAR						
Goodwill	-	-	-	-	-	-
Andra immateriella tillgångar	1,8	14,7	16,5	1,8	16,5	18,3
Aktier och andelar i koncernföretag	-	1 949,3	1 949,3	-	1 869,0	1 869,0
Aktier och andelar i intresseföretag	-	16,7	16,7	-	16,7	16,7
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	53,1	96,4	149,5	17,1	39,0	56,1
Aktier och andelar	-	537,1	537,1	-	88,9	88,9
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	588,3	2 626,4	3 214,7	1 140,7	2 649,4	3 790,1
Derivat	35,2	-	35,2	16,0	7,1	23,1
Övriga finansiella tillgångar	-	-	-	-	151,7	151,7
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	51,6	-	51,6	39,9	-	39,9
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	1 072,6	9 367,6	10 440,2	901,6	9 495,9	10 397,5
Fordringar avseende direktförsäkringar	359,7	-	359,7	316,0	-	316,0
Fordringar avseende återförsäkring	280,6	-	280,6	225,1	-	225,1
Övriga fordringar	594,9	-	594,9	811,2	-	811,2
Uppskjuten skattefordran	-	1,6	1,6	-	1,9	1,9
Materiella tillgångar	1,3	2,4	3,7	1,2	1,8	3,0
Kassa och bank	136,7	-	136,7	117,8	-	117,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	62,2	-	62,2	32,2	-	32,2
Summa tillgångar	3 238,0	14 612,2	17 850,2	3 620,6	14 337,9	17 958,5
SKULDER						
Försäkringstekniska avsättningar	2 507,7	11 712,3	14 220,0	2 399,5	12 127,6	14 527,1
Övriga avsättningar	-	30,7	30,7	-	32,8	32,8
Depåer från återförsäkrare	16,1	-	16,1	21,3	-	21,3
Aktuell skatteskuld	-	30,8	30,8	-	-	-
Uppskjuten skatteskuld	2,5	2,6	5,1	-	7,7	7,7
Skulder avseende direktförsäkring	599,0	-	599,0	587,3	-	587,3
Skuld avseende återförsäkring	286,0	-	286,0	315,9	-	315,9
Derivat redovisade som skulder	11,8	-	11,8	13,5	-	13,5
Övriga skulder	425,6	-	425,6	288,5	-	288,5
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	153,4	-	153,4	142,5	-	142,4
Summa skulder	4 002,1	11 776,4	15 778,5	3 768,5	12 168,1	15 936,6

Återvinningsstiden för värdepapper återspeglar inte likviditeten i portföljen utan slutliga utfall på värdepappren.

Not 39 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2017-12-31 ¹⁾	2016-12-31 ²⁾	2017-12-31	2016-12-31
Ställda säkerheter				
Registerförda tillgångar för försäkringstagares räkning	3 779,8	4 074,7		
Summa	3 779,8	4 074,7		
Eventalförpliktelse				
Delägare i Utile Dulci 2 HB			49,4	16,5
Summa			49,4	16,5
Åtaganden				
Återstående belopp att investera i placeringstillgångar			186,0	178,6

¹⁾ Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar i balansräkningen enligt 6 Kap § 11 försäkringsrörelselagen. Beloppet som tas upp som ställda säkerheter motsvarar den försäkringstekniska skulden efter avdrag för återförsäkrarens andel. Samtliga tillgångar upptagna i förmånsregistret uppgår till 8 356 Mkr.

²⁾ Registerförda tillgångar enligt 6 Kap § 11 försäkringsrörelselagen uppgår till 4 074,7 Mkr. I händelse av obestånd har försäkringstagaren förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har bolaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldäckt enligt försäkringsrörelselagen så som den var vid utgången av 2016.

Organisation

Länsförsäkringar Sak är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Gemensam verksamhet bedrivs i Länsförsäkringar AB som bland annat tillhandahåller service till Länsförsäkringar Sak. Detta avser bland annat tjänster som kapitalförvaltning, juridik, ekonomi, säkerhet, personal och utveckling av gemensamma IT-system. Organisationen innebär att det förekommer ett stort antal löpande transaktioner och ett antal transaktioner av engångskaraktär mellan Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar AB, systerbolag samt länsförsäkringsbolagen.

Närstående parter

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Sak räknas samtliga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och socken- och häradsbolagen. Nämda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag.

Prissättning

Prissättningen för affärsverksamheten är gjord på marknadsmässiga villkor. Prissättningen för serviceverksamheten inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnader inom företagsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

Avtal

Väsentliga avtal för Länsförsäkringar Sak utgörs i huvudsak av outsourcingavtal med Länsförsäkringar AB rörande kapitalförvaltning, IT, service och utveckling. Vidare har avtal ingåtts med Mäklarservice rörande försäljning och med länsförsäkringsbolagen avseende återförsäkringsavtal för Länsförsäkringsgruppen samt avtal rörande provisioner avseende försäljning, skadereglering samt hantering av återförsäkring. Ytterligare avtal som ingåtts är med Humlegården Fastigheter AB avseende förvaltning av Utile Dulci 2 HB samt handelsbolsavtal med Länsförsäkringar AB gällande Utile Dulci 2 HB. Länsförsäkringar Sak hyr sina kontorslokaler av moderbolaget Länsförsäkringar AB, som i sin tur hyr dem av fastighetsägaren Utile Dulci 2 HB. Länsförsäkringar Saks ägarandelar är 54,4 procent i Utile Dulci 2 HB.

Närståendetransaktioner 2017 - Utförelse av affär

Länsförsäkringar Sak har per 2017-12-01 överlåtit ett bestånd av Olycksfall och sjukförsäkring för vuxna till länsförsäkringsbolagen. Per 2017-12-01 beståndsöverläts reserver för oreglerade skador till länsförsäkringsbolagen motsvarande 182 Mkr enligt gemensam värdering mellan parterna. 23 stycken länsförsäkringsbolag deltog i beståndsöverlåtelser. Länsförsäkringar Sak erhöll ersättning om 260 Mkr för överförd affär.

Närståendetransaktioner

2017	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Moderbolag	6,0	225,9	85,9	313,6
Koncernföretag	676,1	9,7	660,3	61,6
Livkoncern	1,5	0,0	1,0	0,4
Länsförsäkringsbolag	2 559,2	2 320,1	8 542,7	8 166,1
Övriga närstående	0,2	14,8	10,7	10,9

2016	Intäkter	Kostnader	Fordringar	Skulder
Moderbolag	6,5	231,1	50,9	196,6
Koncernföretag	546,5	14,4	815,7	68,9
Livkoncern	2,8	0,0	0,9	0,5
Länsförsäkringsbolag	2 023,0	1 303,5	8 447,3	8 175,0
Övriga närstående	0,1	14,4	5,9	10,9

Banktillgodohavande och erhållen intäktsränta från Länsförsäkringar Bank AB uppgår till:

	2017	2016
Likvida medel hos Länsförsäkringar Bank AB	490,6	661,5
Erhållen intäktsränta	-	-

Not 41 Tilläggsupplysningar om resultaträkningens poster per försäkringsklass											
2017	Totalt	Olycksfall, sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övr klasser	Sjöfart, luftfart, transport	Brand och annan skada på egendom	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Kredit- och borgens-försäkring	Summa Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt, brutto	3 811,8	1 214,8	50,4	140,1	113,3	76,1	149,5	3,3	1,6	1 749,1	2 062,7
Försäkringsersättningar, brutto	-2 286,8	-631,0	-72,1	-126,3	-18,5	-57,3	-184,2	-2,4	-1,3	-1 093,1	-1 193,7
Driftskostnader, brutto	-434,1	-200,0	-7,7	-15,9	-23,5	-14,7	-23,1	-0,4	-3,2	-288,5	-145,6
Resultat av avgiven återförsäkring	-736,5	-2,1	27,4	1,6	-6,8	-3,5	-9,6	-0,2	0,7	7,5	-744,0
Resultat	354,4	381,7	-2,0	-0,5	64,5	0,6	-67,4	0,3	-2,2	375,0	-20,6
Premieinkomst, brutto	3 825,5	1 139,6	53,4	152,4	114,7	83,1	163,9	3,2	6,6	1 716,9	2 108,6

Not 42 Vinstdisposition

Till bolagsstämans föfogande står enligt balansräkningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) fritt eget kapital enligt nedan.

Balanserade vinstmedel	-293 381 313
Lämnat koncernbidrag	-290 000 000
Skatt på koncernbidrag	63 800 000
Årets resultat	1 012 678 828
Totalt	493 097 515

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att av vinstmedlen utdelas till moderbolaget 230,00 kronor per aktie motsvarande 460 000 000 kronor, i ny räkning balanseras 33 097 515 kronor. Det är styrelsens bedömning att vinstutdelningen och lämnade koncernbidraget är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt, enligt ABL 17:3.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 8 mars 2018.
Företagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman 2018.

Sören Westin
Ordförande

Ricard Robbstål
Styrelseledamot

Mariette Nicander
Styrelseledamot

Sven Eggefalk
Styrelseledamot

Göran Spetz
Styrelseledamot

Jan-Olof Thorstensson
Styrelseledamot

Henrietta Hansson
Styrelseledamot

Hans Holm
Arbetstagarrepresentant

Linnéa Niklasson
Arbetstagarrepresentant

Ann Sommer
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 8 mars 2018.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr 502010-9681

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2017. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 4-45 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till revisionskommittén i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Se not 30 och redovisningsprinciper på sid 23 i årsredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Bolagets avsättning för oreglerade skador inom de försäkringstekniska avsättning uppgår till 13.603 MSEK per 31 december 2017, vilket motsvarar 76 procent av bolagets balansomslutning.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador.

Bolaget använder etablerade aktuariella metoder för beräkningarna av de försäkringstekniska avsättningarna. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data och/eller felaktiga antaganden och/eller felaktiga aktuariella beräkningar.

Bolagets försäkringstekniska avsättningar består av ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster, antaganden om sjuklighet, inflation, diskonteringsränta, dödlighet (livräntereserven) och omkostnader.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-3. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschciffror.

Vi har stickprovvis testat kontroller i företagsledningens process för bla extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelserna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan

finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god

revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Gunilla Wernelind, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ)s revisor av bolagsstämman den 18 maj 2015. KPMG AB eller revisorer verksam vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2000.

Stockholm den 8 mars 2018

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisor

Revisor: Gunilla Wernelind. Ordinarie, vald av bolagsstämman. Auktoriserad revisor, KPMG.

1 Sören Westin

Styrelsens ordförande. Född 1953. Anställd 2008. Vd Länsförsäkringar AB. **Utbildning:** Ekonomie licentiat Umeå Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv. Ledamot Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Stiftelsen Länsförsäkringsbolagens Forskningsfond och Trafikförsäkringsföreningen. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Jämtland, vd AB Länstidningen, medlem Samhall ABs företagsledning.

2 Ricard Robbstål

Född 1970. Vd Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän. Invald: 2015. **Utbildning:** Corporate MBA Harvard/Stanford samt Beteendevetenskap. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ledamot Platzer Fastigheter, Ledamot Länsförsäkringar Gruppliv. **Tidigare erfarenhet:** Vd/Koncernchef Göteborgsposten och Stampen Local Media.

3 Mariette Nicander

Född 1960. Vd Länsförsäkringar Gotland. Invald 2012. **Utbildning:** Jur. kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Brandförebyggarna Gotland samt Tillväxt Gotland, Ledamot Föreningen Gotlands Fornvännen. **Tidigare erfarenhet:** Verksam inom försäkringsbranschen sedan 1984.

4 Sven Eggefalk

Född 1969. Vd Länsförsäkringar Östgöta, Invald 2016. **Utbildning:** Ekonomexamen (BA) i Ekonomi vid North Park University Chicago. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, ordförande Östgöta Brandstodsbolag Fastighet AB och Ledamot Östgöta Brandstodsbolag Kapitalförvaltning AB. **Tidigare erfarenhet:** Vd Wasa Kredit mellan 2011-2015 och andra ledarbefattningar inom SEB.

5 Henrietta Hansson

Född 1964. Vd Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Invald: 2016. **Utbildning:** Ekonom, förvaltningslinjen Lunds Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Krinova Science Park, Ledamot Flyinge AB och Ridskolan Strömsholm. **Tidigare erfarenhet:** Vd Agria, Verksam inom Länsförsäkringar sedan 2000.

6 Göran Spetz

Född 1956. Vd Länsförsäkringar Västerbotten. Invald 2010. **Utbildning:** Maskiningenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar i Norr Holding AB. **Tidigare erfarenhet:** Verksam i Länsförsäkringar Västerbotten sedan 1979.

7 Jan-Olof Thorstensson

Född 1959. Skogsbrukare. Invald: 2016. **Utbildning:** Maskiningenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Kalmar län, Kalmar Hamn AB. **Tidigare erfarenhet:** Södra Skogsägarna.

8 Linnéa Niklasson

Född 1958. Objektspecialist Integration. Arbetstagarrepresentant. Invald: 2014. **Utbildning:** Systemutvecklare, Gymnasieekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar AB, Agria Djurförsäkring, Ordförande Länsförsäkringar AB FTF-klubb. **Tidigare erfarenhet:** Testledare/Change management Länsförsäkringar AB, Systemutvecklare Agria, Ordförande Agria-Personalklubb, Gruppchef Kundreskontra/IT Esselte Meto.

Suppleant: Inge Gustafsson.

9 Hans Holm

Född 1959. Förvaltningsledare affärsområde Hälsa. Arbetstagarrepresentant. Invald 2018. **Utbildning:** Försvarshögskolan, Ekonomi, Systemvetenskap, Certifierad CIO, IFU diplom Sak & Liv. **Övriga styrelseuppdrag:** Nej **Tidigare erfarenhet:** Mj i Flygvapnet, Distriktschef Sak & Liv, Ansvarig säljstöd Livförsäkring Försäkringsbolaget Salus Ansvar, Controller för systemägargruppen (SÄG) LFAB, Operativ systemägare Kundsystem LFAB, Mentor för Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademin (IVA).

Arbetstagarrepresentanter

Ledning

Ann Sommer

Vd

Thomas Abrahamsson

Hälsa

John Nyman

Återförsäkring och Specialaffär

Carina Bodesand

Affärsstöd

Gunnel Karlsson

CFO

Göran Laurén

Kapitalförvaltning

Agnes Fabricius

Agria

Totte Pikanen

Chefaktuarie

Michael Truwert

Chefsjurist

Pernilla Fredriksson

HR

Definitioner

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel i avsättning oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan emellertid av olika skäl visa sig felaktig. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Direktavkastningsprocent

Direktavkastning beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar (exklusive utdelning på andelar i försäkringsdotterbolag), förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året inklusive övervärde på fastigheter i koncernföretag. Direktavkastningen har omräknats i enlighet med FFFS 2015:12.

Direkt försäkring

Försäkringsavtal som utgör avtal direkt mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är här, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagaren.

Diskontering av oreglerade skador

Nuvärdesberäkning av framtida skadeutbetalningar i försäkringsaffär med lång avvecklingstid.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning, förvaltning och administration.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Efter avgiven återförsäkring

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som inte återförsäkras hos andra bolag. Ibland används även begreppet för egen räkning.

Erforderlig solvensmarginal

Den lägsta tillåtna nivån på kapitalbasen för försäkringsbolag. Den erforderliga solvensmarginalen beräknas enligt reglerna i Försäkringsrörelselagen.

Ej intjänade premier

En skuldpost, som motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Försäkringsersättningar

Kostnaden för inträffade skador under räkenskapsåret, inklusive kostnaden för skador som ännu inte har anmälts till försäkringsbolaget. I kostnaden ingår också avvecklingsresultat, det resultat som uppkommer på i närmast föregående bokslut gjord avsättning för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, samt avsättning för oreglerade skador och motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drifts- och skadekostnader betalas i efter-skott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan (kalkylräntan) på dessa placeringar förs över från kapitalavkastningen till försäkringsrörelsen. I och med ändringen av redovisningsprincip för värdesäkrade skadelivräntor, redovisas detta som en ökad kapitalkostnad för Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen, mot att förändring i avsättning oreglerade skador minskar totala försäkringsersättningar.

Kapitalbas

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital. Pirmärkapitalet är skillnaden mellan tillgångar och skulder värderade i enlighet med Solvens II-regelverket samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet består av poster som inte är upptagna i den legala balansräkningen men som kan krävas in för att täcka förluster. I Länsförsäkringar Sak består i huvudsak kapitalbasen av eget kapital och obeskattade reserver enligt legalt bokslut som justerat med omvärderingsposter som uppstår vid omvärdering av balansräkningen i enlighet med Solvens II.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden, beräknad på detta sätt, är det mått på kapitalstyrka hos försäkringsbolag som normalt används.

Konsolideringskapital

Redovisat eget kapital, plus obeskattade reserver, uppskjuten skatteskuld och övervärden på fastigheter.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet och beräknas med beaktande helt eller delvis av försäkringstekniska avsättningar, premieinkomst, positiv risksomma, uppskjutna skatter, administrativa kostnader och avgiven återförsäkring samt solvenskapitalkravet.

Premieinkomst

Premier som betalas in under året eller är upptagna som fordran vid årets slut eftersom de har förfallit till betalning. Premieinkomst är ett vanligt mått på försäkringsrörelsens volym.

Premieintäkt

Den del av premieinkomsten som avser räkenskapsåret.

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Premieintäkter minskat med försäkringsersättningar och driftskostnader i försäkringsrörelsen plus resultatet av avgiven återförsäkring och kapitalavkastning överförd från finansrörelsen.

Skadeprocent

Förhållandet mellan försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader och premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Solvenskapitalkrav

Regulatoriskt solvenskapitalkrav beräknat enligt Länsförsäkringars Interna modell.

Säkerhetsreserv

Avsättning till säkerhetsreserv är en bokslutsdisposition. Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning ej intjänade premier och oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Med totalavkastningsprocent avses summan av direktavkastning och värdeförändring i placeringsportföljen för de tillgångar som omfattas av placeringsriktlinjerna, med beaktande av direkta transaktionskostnader men utan beaktande av förvaltningskostnader, i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året. Värdeförändring i tillgångar för skuldsäkring ingår i talet, men värdeförändring i de diskonterade försäkringstekniska avsättningar ingår ej i totalavkastningen.

Totalkostnadsprocent

Summan av driftskostnader i försäkringsrörelsen och försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkter efter avgiven återförsäkring, uttryckt i procent.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatteskuld/fordran avser temporära skattepliktiga skillnader.

Återförsäkring

Risikfördelningsmetod som innebär att ett försäkringsbolag köper täckning för någon del av sitt ansvar i ingångna försäkrings- eller återförsäkringsavtal, så kallad avgiven återförsäkring. Mottagen återförsäkring avser den affär som ett försäkringsbolag mottar från andra försäkringsbolag i form av återförsäkring.

Adress

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm

Besök: Tegeluddsvägen 11-13

Tfn: 08-588 400 00

E-post: info@lansforsakringar.se

